Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302 Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036 УНСоюз (201) 451-2200

РІК XCI. Ч. 63. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 4-го КВІТНЯ 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, APRIL 4, 1984 No. 63. VOL. XCI.

З НАГОДИ 90-РІЧЧЯ УНС ТРІЮМФУВАЛА ВЕЛИЧ КРАСИ УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ

УНСОЮЗ ВІДЗНАЧИВ СВОЄ 90-РІЧЧЯ РЕПРЕЗЕНТАТИВНИМ СИМФОНІЧНИМ КОНЦЕРТОМ

Ню Йорк, (Л.К.). — На великому симфонічному концерті української музики з нагоди 90-річчя Українського Народного Союзу, у великій вщерть заповненій публікою залі Карнеґі Голл, що містить 2,800 осіб, — під рясні оплески і в атмосфері сповненій врочистого настрою, — лунала українська мелодія, українське слово, тріюмфувала велич краси української музики.

Цей ювілейний симфонічний концерт улаштував УН Союз у неділю, 1-го квітня ц.р., о годині 2:30 по полудні, заанґажувавши у його виконання визначних артистів та включивши в програму твори видатних українських композиторів.

Програму цього величавого концерту відкрила „Святочна увертюра" відомого українського композитора Юрія Фіяли, творця великих музичних форм — симфоній, концертів і сонат. Увертюру композитор спеціяльно написав для ювілею, присвятивши її 90-им роковинам УНСоюзу.

Виконавцем композиції Ю. Фіяли була відома у музичному світі із багатьох своїх відзначень і виступів як в Америці, так і в Европі Американська симфонічна оркестра, яка в це пополудне виступала під дириґентурою маєстра Володимира Колесника, колишнього директора, мистецького керівника і дириґента Київського Театру опери і балету. Під цю пору — він постійний дириґент Українського Оперного Хору Канади. Коли оркестра закінчила грати „Святочну увертюру", публіка оплесками запросила композитора-автора Ю. Фіялу на сцену, щоб привітати його із черговим музичним успіхом. Композитор постійно проживає в Монтреалі, Канада.

Наступною точкою програми був виступ молодої піяністки Лідії Артимів, за якою ряд престижевих нагород, як теж довгий шлях концертування по Америці та Европі, і вже готуються її виступи в Азії і в Австралії.

На цьому концерті піяністка вперше виконала з Американською симфонічною оркестрою „Слов'янський концерт" композитора і майстра симфонічної музики Бориса Лятошинського; концерт складається із трьох частин: Allegro; Lento, ma non troppo; Alegro risoluto. Після динамічного форте оркестри і фортепіяну, а відтак фіналу композиції оплески публіки не вгавали, викликаючи на естраду піяністку-віртуоза Л. Артимів. Коли вона знову появилася на сцені — їй вручено китицю троянд.

Згодом, після перерви, розпочалася друга частина програми концерту величавою кантатою-симфонією „Кавказ", композицією велетня української симфонічної музики Станислава Людкевича. Симфонія „Кавказ" поділяється на чотири частини: „Прометей", „Не нам на прю...", „Хортам, гончим слава!" і „Борітеся!".

І тут знову Американська симфонічна оркестра супроводила спів Українського Оперного Хору з Торонто, Канада, в склад якого входить сто співаків.

У дорібку цього репрезентативного хору вже є ряд виступів по Північній Америці в операх „Запорожець за Дунаєм" Семена Гулака-Артемовського і „Купало" Анатоля Вахнянина, як і виступи в концертах з канадськими чи американськими симфонічними оркестрами.

Виконання кантати-симфонії „Кавказ" було присвячене авторові лібретта — безсмертному Тарасові Шевченкові з нагоди 170-річчя його народження.

Коли прогомоніли останні звуки кантати, хвилину панувала тиша, а тоді зірвалася буря оплесків, і публіка влаштувала стоячу овацію „Кавказові" і його виконавцям. „Святочна увертюра" і „Слов'янський концерт" були виконанні вперше в Америці, а „Кавказ" вперше прозвучав тут у цілості.

Опісля на естраду вийшов хормайстер Українського Оперного Хору Канади Зиновій Лавришин, якого привітав маєстро В. Колесник, а відтак і публіка вітала його оплесками признання.

Вибір знаменитих виконавців для концерту, схвалення особливої програми з новим або рідко виконуваним репертуаром, що завершилося показом українських музичних шедеврів перед слухачами, підкреслювало в котрий це вже раз оту світлу культурну традицію Українського Народного Союзу — установи, яка на протязі свого 90-річного існування старалася дбати про ріст усіх галузей духового вияву, зокрема української культури, збагачуючи її надбання, розвиваючи в майбутнє її безсмертний лет.

Про широке зацікавлення публіки ювілейним концертом свідчили довгі валки автобусів, що під'їжджали під славну будівлю Карнеґі Голл з усіх-усюдів — з майже усіх міст Північного Сходу ЗСА, а навіть з Канади, а вже що й казати про численну участь „автохтонів"-українців з нюйоркської метрополії; всі зібралися одностайно, в „один гуж", щоб цією імпрезою вшанувати 90-ті роковини своєї найбільшої і найстаршої установи — Українського Народного Союзу.

Після Концерту, у приміщеннях Українського Інституту Америки, УНСоюз влаштував для виконавців програми і запрошених гостей, серед яких, як і на концерті, були Владики — Митрополити Мстислав і Стефан, Владика Василь Лостен, в товаристві священства, та деякі чільні громадські активісти.

З Торонто на цю імпрезу приїхала теж „Міс Союзівка" Галя Волянська".

ПАПА ЗАТВЕРДИВ РІШЕННЯ СИНОДУ ІЄРАРХІЇ

Рим (УПБ). — Державний секретар Римського Апостольського Престолу і префект Ради для публічних справ Церкви Кардинал Агостіно Касаролі своїм листом ч. 1222/84 з 25-го лютого 1984 року повідомив Блаженнішого Патріярха Йосифа, що Папа Іван Павло II затвердив рішення і постанови Синоду Ієрархії Української Католицької Церкви, який відбувся у Ватикані в днях 30-го січня до 12-го лютого 1983 року.

До листа залучено текст статуту Синоду ієрархії УК Церкви, який Папа затвердив „ад експеріментум" на сім літ, і в якому, між іншим, сказано, що Синод слід скликати „раз на три роки, або в разі потреби, частіше". До статуту включено „Правильник перевірки листи кандидатів та їх вибору на єпископські призначення".

Патріярх Йосиф розіслав всім Владикам УКЦеркви копії згаданого листа і залучників, як рівнож передав усе секретаріятові Синоду.

Рішення й постанови цього Синоду, як рівнож його статут і згаданий правильник будуть своєчасно опубліковані у „Благовіснику" Патріярха Йосифа.

УКУ в Римі приступив до Наукової Ради при СКВУ

Кент, Огайо (ПС НР). — Найновішим членом Наукової Ради при СКВУ став Український Католицький Університет ім. св. Климентія Папи в Римі. Його ректор о. проф. д-р Іван Музичка репрезентує Український Католицький Університет в Науковій Раді.

В офіційному повідомленні про вступлення УКУ в членство Наукової Ради о. ректор Музичка ствердив, що створення Наукової Ради при СКВУ є „великою справою для організації наших наукових сил, розпорошених по всьому світі. Це надзвичайно творчий задум й УКУ радо поможе у здійсенні намічених вами цілей."

Наукова Рада при СКВУ постала, як надбудова українських наукових і науково-навчальних установ у вільному світі з головним завданням координувати і репрезентувати українське наукове життя в діяспорі.

Головою Наукової Ради є проф. д-р Любомир Винар, голова Українського Історичного Товариства і дійсний член НТШ і УВАН.

Членом Наукової Ради при СКВУ може стати кожна українська наукова і науково-навчальна установа, яка бажає допомогти в координації і репрезентації українського наукового життя у вільному світі.

В справі членства в Науковій Раді слід писати до її Президії на таку адресу: Naukova Rada SKVU, c/o UHA, P.O.Box 312, Kent, Ohio 44240.

В Клівленді влаштували Наукову конференцію НТШ

Для вшанування 110-річчя Наукового Товариства ім. Шевченка Осередок НТШ в Огайо відбув успішно Наукову конференцію.

Відбулася вона в суботу, 24-го березня ц.р., в пополудневих годинах, у приміщенні школи св. Йосафата в Пармі в пополудневих годинах при участі поважної кількости зацікавлених українською наукою громадян Клівленду.

Виголошено на Конференції п'ять доповідей за такою чергою: проф. д-р Юрій Кульчицький — „Коліївщина в дослідах НТШ", проф. д-р Теодор Мацьків — „Зборівський договір у світлі нових джерел", д-р Микола Грушкевич — „Наукове Товариство ім. Шевченка заборолом проти духового народовбивства в Україні", проф. д-р Михайло Пап — „Колоніяльний стан України", проф. д-р Любомир Винар — „Завдання української науки у вільному світі".

На закінчення Конференції схвалено відповідні резолюції.

У зв'язку з ювілеєм НТШ започатковано збірку. На заклик Управи Осередку досі склало жертви на цілі НТШ 57 громадян на суму 3,585 дол. Листу фундаторів започаткували д-р Володимир і Лідія Базарки датком 1,000 дол. Ювілейна збірка на НТШ продовжується в Огайо до 15-го квітня.

Влаштовують Вечір в пам'ять Ікера

Філядельфія. — Заходами 43-го Відділу Союзу Українок Америки ім. Олени Пчілки тут відбудеться в суботу, 7-го квітня ц.р., о год. 5-ій по полудні, в залі Освітньо-Культурного Центру, при 700 Сідар ровд в Аббінгтоні, Па., Вечір присвячений літературній творчості письменника-гумориста св. п. Івана Керницького-Ікера та в його пам'ять.

В програмі: відкриття - Анна Максимович, слово про Ікера - д-р Остап Тарнавський. Твори читатимуть: Володимир Шашаровський, молодь Мистецької Студії - Лукія Гриців, Надія Оранська, Ірина Райнер. В музичній частині виступлять: тенор Богдан Чаплинський, дівочий хор „Русалка" під керівництвом Роксоляни Гарасимович; при фортепіяні - Оксана Білик, Р. Гарасимович; оформлення сцени - Орест Гарасимович; ведуча програмою - Людмила Чайківська.

Після офіційної програми - перекуска, кава і солодке. Вечір в цілости буде фільмований фото-студією „Мева". Прихід — на посмертне видання творів письменника.

ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ КОНЦЕРТ У ВІЛМІНҐТОНІ

Вілмінґтон, Дел. — Заходами 54-го Відділу Союзу Українок Америки тут в неділю, 8-го квітня ц.р., о год. 3-ій по полудні, в Музичній школі 4101, при Вашінґтон вулиці, відбудеться Шевченківський концерт для відзначення 170 роковин з дня народження поета. Святочне слово скаже П. Білинська. У мистецькій програмі виступлять: Український оперний ансамбль з Ню Йорку. М. Кульчицька-Андріюк, М. Ясінська-Мурована, Л. Рейнарович, Л. Бедерів, виконають другу дію опери „Катерина" муз. М. Аркаса і сольові точки, та ансамбль бандуристів під керівництвом С. Ковальчука та хор 54-го Відділу СУА й рецитаторка Х. Озарків.

У СВІТІ

ВИСОКИЙ ПРЕДСТАВНИК мусулманської релігії в Савдійській Арабії шейк Абдель Азіз бін Баз засудив у неділю, 1-го квітня, часті відвідини ЗСА і Західньої Европи молодими савдійцями і назвав такі відвідини загрозою для ісламської віри. Шейк Баз є директором Науково-дослідницького інституту релігійного правління. В релігійних правилах, виданих інститутом „часті відвідини країн атеїзму і облуди" зображаються як „серйозна небезпека ісламській релігії". „Кампанії, які провадяться з метою організації нашої молоді для поїздок під час літніх вакацій для вивчення англійської мови до Европи і Америки є відкритим і прикритим засобом сполокування мозків мусулманам", — сказав шейк Баз.

СОВЄТСЬКА ГАЗЕТА „Правда", орган комуністичної партії, обвинуватила в неділю, 1-го квітня, ЗСА в бездіяльності відносно зменшення міжнародного напруження і обвинуватила Адміністрацію президента Роналда Реґена у знищенні детанту. „Правда" буквально написала: „Вашінґтон не зробив жадного кроку, який фактично вів би до послаблення напруження. Перелік поступків сучасної Адміністрації — це в дійсності список дій, спрямованих на знищення системи міжнародних договорів і угод, які стабілізують світове положення та запобігають сповзанню до ядерної війни".

ПРЕЗИДЕНТ СУДАНУ Ґаафар аль-Німейрі, опинившись перед партизанською діяльністю на півдні країни та ворожістю сусідньої Лівії, заявив, що в неділю мав відбутися державний переворот проти його уряду, але спроби змовників провалилися. Президент Німейрі на зустрічі своєї партії заявив минулої суботи, що змовники мали виступити ще 12-го березня, але потім дата перевороту була перекладена на 31-го березня. Жадних подробиць плянованого перевороту, ні його розкриття Німейрі не подав.

ВІЙСЬКОВЕ КОМАНДУВАННЯ Іраку повідомило, що іракське летунство виконало 142 бомбові рейди на становища іранських військ лише за один день у неділю, 1-го квітня, завдаючи важких втрат противникові. На південному відтинку фронту активно діяла артилерія з обидвох сторін. Як Ірак так Іран не допускають чужоземних кореспондентів на поле бою, а тому важко об'єктивно оцінити положеня на фронті, бо обидві воюючі сторони повідомляють лише про свої успіхи та нічого не говорять про власні невдачі та втрати.

ДЖЕРЕЛА АФҐАНСЬКИХ повстанців повідомляють, що совєтські окупаційні війська знову посилили свої бомбові рейди на афґанські села і що совєтська артилерія та гелікоптери обстрілюють шляхи постачання повстанців. Повстанці вважають, що це початок совєтського весняного наступу на становища повстанців. Одночасно з посиленням діяльности летунства і артилерії, наземні війська підходять на вихідні становища. Посилення совєтської військової діяльности збільшило потік цивільних втікачів, які після зруйнування їх домів тисячами тікають з гір у безпечніші місця в містах. Особливо завзяті бої проходили в останній час поблизу східнього афґанського міста Джалялябад.

В АМЕРИЦІ

ДОСЛІДИ ВИКАЗУЮТЬ, що принаймні 20 відсотків американських громадян курять менше, або взагалі перестали курити. Д-р Джералд Мирфі з медичного центру в Баффало заявив, що чимраз більше осіб освідомлюють собі дійсну загрозу від курення тютюну і пов'язану з цим небезпеку для здоров'я. Досліди в цій справі перевів в грудні 1983 року Інститут Галлупа, а висліди були в першу чергу вислані до Інституту дослідів рака, який зацікавлений чи ведена ним кампанія дає якісь успіхи. В 1980 році 37 відсотків осіб від 18 років вгору заявили, що вони курять цигарети; в 1983 році це число зменшилось до 29 відсотків. Згідно із статистикою найбільш пристрасними курцями тепер є жінки, вони викурюють більше цигарет, як чоловіки.

КОЛИШНІЙ ПРЕЗИДЕНТ Джиммі Картер спеціяльно прибув до Ню Йорку, щоб взяти учать у ювілею 25-річчя інтронізації грецького православного архиєпископа Яковоса, примаса Грецької Православної Церкви в Північній й Південній Америці. Дж. Картер, промовляючи до майже 1,000 вірних, які зібрались в грецькій катедрі, підкреслював позитивну працю архиєпископа Яковоса, який є відомим прихильником екуменізму і міжконфесійної співпраці між лідерами різних Церков і релігійних груп. Пізніше на обіді, у якому вязло участь понад 1,500 осіб, серед них багато церковних і політичних лідерів, президент Роналд Реґен привітав Яковоса телефоном і подякував йому за підтримку під час дебат про привернення молитви в школах, боротьби Адміністрації з порнографією та в інших справах.

НЮЙОРКСЬКИЙ ВІДДІЛ палати адвокатів критично поставився до практики Адміністрації президента Роналда Реґена, яка відмовиласля видати візи багатьом закордонним особам на підставі законопроєкту прийнятого ще в 1950 роках, під час тривання ери МекКарті, який, мовляв, переслідував і підозрівав всіх у лівизні, дуже часто безпідставно. Так принаймнеше думають сьогоднішні ліберали, на філософії яких побудували свій протест нюйоркські адвокати. Вони кажуть, що Уряд ЗСА відмовився видати візи деякій частині ірляндських націоналістів-екстремістів, Роберто д'Абуїссонові, лідерові правих в Ель Сальвадорі, і сотням делеґатів з Японії, які хотіли взяти участь у спеціяльній сесії Об'єднаних Націй присвяченій справі роззброєння.

ПОЛІТИЧНІ СПОСТЕРІГАЧІ кажуть, що спікер Палати Репрезентантів Томас О'Нілл дещо охолов до кандидатури колишнього віцепрезидента Волтера Мондейла, головно від часу коли він програв передвибори в стейті О'Нілла Массачусетс кажучи, що Мондейл недостатньо попрацював в цьому напрямі і особисто мало показувався, висилаючи до Массачусетс своїх помічників. Раніше О'Нілл особисто дуже підтримував В. Мондейла.

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА ТЕ, що колишній сенатор з Південної Дакоти Джордж МекҐоверн програв вибори проти Ричарда Ніксона в 1972 році і скоро зняв свою кандидатуру з листи претендентів на президента від Демократичної партії в цьому році, його формат і поведінка здобули йому загальну пошану в лідерів партії, яклі застановляються тепер над можливістю висунути його на високе становище, може навіть на секретаря Департаменту сільського господарства, якщо Демократична партія виграє вибори в листопаді.

ТЕРОРИСТИ ПОРАНИЛИ 48 ОСІБ В ЄРУСАЛИМІ

Єрусалим. — Три арабські терористи, озброєні автоматичною зброєю та гранатами напали в понеділок, 2-го квітня, на групу ізраїльців у центрі Єрусалиму, поранивши 48 осіб.

Ізраїльські власники крамниць і пішоходи смертельно поранивши одного терориста, двох інших схопили живими. Поліція заявила, що цей напад терористів був найбільшою терористичною дією в ізраїльській частині міста за всю історію терористичної діяльности. Вже перед тим вибухали бомби в Єрусалимі, але ціль була інша, ніж та, яку ставили собі терористи в інших частинах Ізраїля та на західньому березі Йордану.

„Цей напад дуже різниться від інших інцидентів", — заявив начальник районної поліції Єрусалиму Раґамім Комфорт.

Це був третій терористичний напад у Єрусалимі на протязі останніх кількох місяців. В грудні минулого року бомба вибухла в автобусі, вбивши шість і поранивши понад 40 осіб, а 28-го лютого підкладена бомба в крамниці одягу поранила 21 особу.

В Дамаску палестинська радикальна група Демократичний фронт за визволення Палестини заявила, що вона відповідальна за цей напад. В заяві аґентству Ройтерс ця група терористів сказала, що її люди штурмували міністерство туризму, торгівлі та промисловости, взяли двох закладників міністерства і зажадали звільнення палестинських в'язнів. В дійсності нічого подібного не буо, хоч напад стався на тій самій вулиці, де знаходиться згадане міністерство.

Якщо метою нападу дійсно мало бути міністерство, то вся затія була погано запляновaна та ще гірше проведена, вона була самовбивчою.

Ізраїльська поліція каже, що терористи прибули з Ливану, але міністер внутрішніх справ Йозеф Бурґ заявив, що вони могли прибути з іншого місця.

ЄПИСКОПИ В ПОЛЬЩІ БОРОНЯТЬ „СИМВОЛ НАЦІОНАЛІЗМУ"

Варшава, Польща. — Єпископи Католицької Церкви Польщі, виступаючи проти намагань комуністичного уряду усунути розп'яття та інші символи релігії з громадських місць, особливо приміщень шкіл, виступили в неділю, 1-го квітня, в обороні розп'яття як символу польського націоналізму та християнської культури Польщі.

Пастирський лист був прочитаний у всіх церквах країни. В ньому, між іншим, сказано: „Хрест — це найважливіший символ життя".

Єпископське послання було відповіддю на намагання уряду забрати всі релігійні символи з громадських місць, включаючи школи.

Засновник і колишній лідер забороненої вільної профспілки „Солідарність" Лех Валенса видав спеціяльну заяву в Ґданську, в якій сказано, що не буде жадного компромісу в боротьбі за збереження розп'ять у громадських приміщеннях, і присягнув, що поляки використають „усі наявні засоби", щоб захистити своїх дітей та їх совість.

Повідомляючи про ці події в Польщі, аґентство „Ассошієйтед Прес" повідомило також, що пастирський лист був написаний під час дводенної зустрічі єпископів, які повідомили уряд, що Церква готова на компроміс, але ніколи не піддасться тискові.

Єгипет бажає відновити дипломатичні зв'язки з СССР

Каїр, Єгипет. — Президент Єгипту Госні Мубарак заявив у неділю, 1-го квітня, що він надіється відновити дипломатичні зв'язки з Совєтським Союзом у найближчому майбутньому.

Агентство новин Близького Сходу, яке подало цю вістку, також заявило, що президент Мубарак надієтьcя, що „особливі відносини" Єгипту зі ЗСА не повинні перешкодити „звичайним відносинам" з Совєтським Союзом.

Як відомо дипломатичні зв'язки між Єгиптом і Совєтським Союзом були зірвані президентом Анваром ель-Садатом у 1972 році після того, як Єгипет вигнав зі своєї країни понад 17,000 совєтських військових службовців.

Президент Садат відкликав єгипетського амбасадора з Москви в 1978 році з огляду на совєтську ворожість до єгипетського мирного договору з Ізраїлем. Совєтський посол у Єгипті залишився до 1981 року.

Посольства обидвох країн залишилися весь час у обидвох столицях, але без амбасадорів. Відносини Єгипту з Совєтським Союзом почали поправлятися від часу приходу Мубарака до влади після смерті Садата в жовтні 1981 року.

За часів урядування президента Садата та Мубарака Єгипет весь час був основним союзником ЗСА на Близькому Сході. Він отримує велику економічну і військову допомогу від ЗСА, часто проводить спільні з американцями військові маневри.

Сам Мубарак висловився про відновлення дипломатичних відносин з Совєтським Союзом так: „Я чесно сказав американцям, що Совєтський Союз велика країна, і ми не хочемо вважати його ворогом".

ТРАДИЦІЙНЕ ПАТРІЯРХАЛЬНЕ СВЯЧЕНЕ

Ню Йорк. — Українське Патріярхальне Товариство в ЗСА, Відділ в Ню Йорку, інформує, що традиційне патріярхальне свячене відбудеться тут в Українському Народному Домі, при 140-42 Друга авеню, в неділю, 13-го травня ц.р. У програмі: доповідь, обід і мистецька програма.

ДОПОВІДЬ ІНЖ. АРХ. Б. ҐЕРУЛЯКА

Ню Йорк. — З Літературно-Мистецького Клюбу повідомляють, що в п'ятницю, 6-го квітня ц.р., в годині 7-ій вечора, тут при 136 Друга авеню, інж. арх. Богдан Ґеруляк виголосить доповідь на тему: „Китай — кордони відкрились". Ця доповідь про сучасний Китай буде ілюстрована прозірками, схемами і мапами. Як повідомляє ЛМКлюб, метою цієї доповіді є „дати короткий огляд китайської цивілізації з особливим наголосом на деякі історичні моменти, які варто брати до уваги українським відвідувачам Китаю, а в першу чергу тим, хто цікавиться китайсько-українськими зв'язками".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Зворот наліво чи направо?

Рацію мають ті, які називають Америку країною парадоксів. І правду кажуть ті, які твердять, що немає другої країни у світі, включно з Китаєм і Австралією, яку так трудно пізнати, як Америку. Це не тільки факт, що кожний з 50-ти стейтів Америки має свій окремий, тільки йому питомий характер, але й факт, що ні в якій іншій країні світу не приходять такі часті зміни у настроях, у течіях, у нахилах. Американці називають це „тренд", нахил чи напрям, такі „тренди" зміняються так часто і так основно, що навіть тим політичним аналітикам, які за своєю професією зобов'язані стежити за подіями і настроями, інколи важко визнаватися і схилятися до якогось одного висновку.

Конкретно нав'язуючи до актуальних подій і проблем, Сенат з його республіканською більшістю відкинув внесення президента Реґена на схвалення закону про новий Додаток до Конституції, який привертав би молитву у публічних школах, і навіть такий неначе республіканський патріярх, як сенатор Беррі Ґолдвотер голосував „проти". Далі: всі три теперішні демократичні кандидати на президента — лібералн й один одного переліцитовує у запевнюванні виборців, що він більший ліберал, як його суперник. Кожний з них твердить, що він швидше був проти збільшування видатків на зброю, швидше був за замороження існуючого стану атомового арсеналу, швидше був за відкликання американського війська з Ливану тощо.

Виходить, що успіхи у передвиборах Волтера Мондейла чи Ґері Гарта, — бо за Джессі Джексона голосують майже виключно його чорні расові побратими — це мільйони лібералів, які прагнуть повороту до американської закордонної політики ізоляціонізму і до такої приязні з СССР, яку яскраво виявляв Ф. Д. Рузвелт своїм злощасним висловом про Сталіна, як „доброго старого вуйка Джо". І коли слухати, як сотні молодих людей, юнаків і дівчат, зголосились добровільно до голосування в користь сенатора Ґері Гарта, який договорився вже до того, що Америка повинна виректися амбіції бути лідером вільного світу, бо таке лідерство потягає за собою потребу виспати військо поза межі Америки, чого він, Гарт, ставши президентом, не зробив би за ніяких умовин, — слухаючи тих наївних тирад молодих ентузіястів найлівішого з лівих президентських кандидатів Гарта робиться моторошно: невже загал американського суспільства, в тому числі молоде покоління, пішов наліво і погрожує новою хвилею масового радянофільства?

Але тут же ціла низка інших фактів доказує, що „ні", сучасний психологічний „тренд" в Америці звернений направо, в сторону традиціоналізму, Церкви, авторитету батьківського дому, в сторону консерватизму, а не лібералізму. Фабриканти великих і малих прапорів і прапорців та інших патріотичних відзнак давно вже не мали стільки замовлень і збуту, як тепер. Усі церкви усіх віровизнань у святкові дні вщерть повні. Рішення Верховного суду, яке дозволило виставляти на публічних місцях декораційні вертепи, дало поштовх численним великим департаментовим крамницям приготовляти вертепи, як декорацію своїх вікон. Пентаґон з секретарем військових справ Каспером Вайнберґером у проводі відкинув ідею привернення примусової рекрутації, бо зголошується більше добровільців, як цього вимагає прийнятий для всіх родів війська континґент. Всупереч всій аґітації проти висилання війська поза межі ЗСА немає сліду у студентських кемпусах якихось настроїв, які доводили б до таких демонстрацій, як за В'єтнамської війни.

Дуже добре редаґований ніби провінційний, але поважний нюджерзький щоденник „Стар Леджер" з 28-го березня ц. р. приніс цікаву і надзвичайно відрадну статтю з аналізою опитів про настрої серед молоді. Стаття затитулована: „Опити виявляють, що настрої молоді йдуть по лінії батька і матері". У 15-сторінковому звіті з опитів 1,500 середньошкільних юнаків і дівчат, виходить, що 75 відсотків опитуваних стверджували, що вони не мають „ніяких проблем" із своїми батьками, з якими погоджуються у всіх найважливіших справах. Вони є проти наркотиків, проти „вільної любови", проповідуваної колись верствою „гиппі", які називали себе „дітьми квітів" і взагалі зникли з овиду, — вони є за більш консервативним стилем в одягах, вони є за авторитетом влади і таврують лібералізм судів, які завели в судочинстві „оборотові двері" для злочинців.

У народі з понад 230 мільйонами душ мусять бути дисонанси, мусять бути акти злочинства. Американське чудо — створення великої держави на протязі двохсот літ з пустарів, рідко заселених індіянами, це американське чудо має куди-куди більше ясних, додатніх, конструктивних елементів, як від'ємних. І тому ЗСА є і залишиться лідером вільного світу.

Володимир Сушко

ЦІКАВА ПРАЦЯ ПРО КАРПАТСЬКУ УКРАЇНУ

Без сумніву, що проголошення державности Карпатської України 15-го березня 1939 року було великим підйомом для всіх українців у світі і вони, де і як могли, солідаризувалися тоді з цією новопосталою українською державою, і підпомагали новому урядові. Огляд подій того часу серед американських українців не був би повний, якщо б не згадати тут праці в користь Карпатської України проф. д-ра Олександра Сушка, який тоді проживав у Чикаґо і очолював створену ним Українську Академію Наук Америки.

Передо мною маленька, бо всього 16 сторінок друку, книжечка його авторства п. з. „Карпатська Україна від передісторичних часів до сьогодні", видання Української Академії Наук у ЗСА, Чикаго, Ілл., січень, 1939. Видно, що ця книжечка була тоді відома по наших громадах тут у ЗСА. Стрінувся з нею цілком принагідно тут в Балтиморі в 1975 році, збираючи інформації від старих еміґрантів про поселення українців у Мериленді.

Сьогодні з перспективи 45 років, ця книжечка не лише, що становить дальший доказ того як американські українці тоді реагували на події в Карпатській Україні, але і вміщує прецікавий історичний матеріял про ранню історію Срібної Землі і її автохтонне українське населення. Автор мав зібраний багатий історичний матеріял, на який він в ній покликається. Крім того він напевно користувався теж і особистими спостереженнями і записками бо, як пише на сторінці II, він особисто „звидів задля дослідів тотожности українського народу всю нашу Карпатську Україну від Остурні аж по Мармарош 1908 року, з рамени Українського Національного Музею у Львові".

У підзаголовку цієї книжки проф. О. Сушко її називає „Поклик до Братів і Сестер, Карпатських Русинів-Українців, Вільних Громадян З'єднаних Держав Америки", а причину того він ближче вияснює на сторінці третій: ...„На жаль, читаємо у деяких часописах, друкованих для Вас в Америці та виносимо, що є між Вами жмінка платних аґентів наших ворогів, які бунтують вас проти теперішньої Влади Карпатської України, та баламутять Вас, вмовляючи у Вас, що буцім Ви, Закарпатські Українці, не є українського-руського роду, але мадярського, а дехто каже, що Ви „Русскі Москалі"„ себто Росіяни, та, що Ваша земля ніколи Україною не звалась"...

Книжечка складається всього із трьох коротких розділів, але вони глибокі своїм історичним матеріялом і підтверджують, що Закарпаття — це українська земля від доісторичних часів. Автор своє твердження скріплює багатьома цитатами з мадярських, німецьких, грецьких, англійських і інших джерел.

Вийнятково цікавий другий розділ, у якому автор займається питанням звідкіля пішла назва країни, якою, побіч інших назв, називано Закарпатські землі на протязі сторіч.

З історії знаємо, що Закарпаття, а то й більшу частину Галичини, заселювало українське плем'я хорватів. Проф. О. Сушко твердить, що „хорвати" — „Хорватія" — це є грецькі назви, які виводилися зі слів „хора" і „батис" (ватис) і тією назвою (Хорватея-Хоровафтейя) називали візантійські грамотії наших предків на Закарпатті. В перекладі на нашу мову це значило „Велика Країна". Він наводить в ориґіналах слова вченого візантійського імператора Константина Багрянородного . (Порфіроґенет), який тисячу років тому запримітив що „хорвати" — „Хорватія не є слов'янськими назвами, як теж це стверджує і мадярське джерело, з якого наводжу переклад цитати: „ця прикордонна околиця називалася тодішньою 'руською' мовою Країна і простягалася через комітати (округи): Берег, Ужгород, Земплин і Шариш, а хоробрі руські стрільці цілі століття повнили службу прикордонної сторожі та прибічної міліції князів. Над усіма українськими сторожами був один воєвода, гідність дуже висока, так як ще в XIII столітті начальник Берегського комітату Григорій (1299-1307) називався „Наказним вождем рутенів".

Олександер Сушко покликається на російського вченого Срезневського (родом українець) і українських учених, Гнатюка, Яворського, Томашівського й інших, які нотували у своїх писаннях назви Країна, Крайна на всьому Закарпатському Підгір'ї та Верховині. Щобільше, він наводить російського історика Якова Головацького (галицький українець) з 1878 року, який запримітив, що і південну частину Самбірської округи в Галичині її населення називало Країна.

Проф. О. Сушко іде крок далі і твердить, що немає ніякого сумніву, що велика земля українського народу звалася споконвіку Україною (Вкраїною або Країною). Він ставить це ім'я на рівні з книжною назвою „Русь" і наводить дати з давніх українських літописів (1187, 1189, 1213, 1268, 1280, 1282), де назву Україна примінювано до всієї території княжої Київської Держави.

У відношенні до Карпатської України проф. О. Сушко наводить різдвяні колядки й інші пісні, які наш народ ще недавно співав (а може ще і сьогодні співає, примітка автора) і в яких є слова „Країна", „Пан Крайник". Паном Крайником наш народ на Закарпатській Україні називав начальника своєї „Країни", — пояснює проф. О. Сушко.

В закінченні своєї праці проф. О. Сушко ще раз закликає підкарпатських русинів-українців в Америці, щоб в ту велику історичну хвилину не пішли на підшепти своїх відвічних ворогів, але, як годиться чесним і свідомим громадянам вільної Америки, стали всі одним муром, однією лавою по стороні своєї правної влади, що на її чолі стоїть... його ексцеленція о. д-р Августин Волошин (ст. 15).

Ця сьогодні може призабута розвідка вже покійного проф. д-ра Олександра Сушка заслуговує на увагу наших істориків як і, взагалі всіх, які цікавляться минулим нашої рідної землі.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редагує Лев Яцкевич

Підробки знахідок стародавніх культур

У 1975 році пощастило англійським водолазам, після кількох років розшуків, знайти на дні моря, в околиці скелистих островів Сціллн, недалеко Англії, затоплений, англійський, воєнний корабель „Колоссус".

Ця знахідка зробила великий розголос у світі, з уваги на вантаж цього корабля, у виді 18 скринь цінної етруської кераміки, які разом з кораблем затонули в 1798 році. Ті скрині були власністю Вілліяма Гамилтона. До речі, перших 10 скринь пощастило видобути з моря, невдовзі по затопленні корабля, та передати їх до Британського Музею.

Про той випадок згадуємо, з уваги на велику цінність та попит на мистецькі пам'ятки доісторичних та давньоісторичних культур та велике число підробок стародавньої етруської культури.

Етруски були автохтонним народом, поселеним на Апенінськім півострові, перед оснуванням римської держави племен латинів в VII сторіччі нашої ери. Вони були поселені скупчено, на території теперішньої Тосканії, що пізніше стала колискою римської культури, з такими містами, як Фльоренція, Больонія, Піза та Мантуа. Етруски залишили за собою численні пам'ятки високої матеріяльної та мистецької культури у виді гробниць та храмів, прикрашених поліхромією та плоскорізьбами. Вони були також неперевершеними майстрами у виробництві мистецької кераміки.

Не слід тому дивуватися, що амбіцією майже кожного великого музею світу було придбати, хоч би декілька зразків стародавнього етруського мистецтва.

Але нещодавно, англійські науковці з Оксфордського університету виявили, що велика частина пам'яток етруського мистецтва — це звичайно підробки, виготовлені групою фальшивників, що мали свій осідок та робітню у місцевості Церветері, в Італії.

Свої мистецькі підробки вони перепачковували до Швайцарії, де продавали їх міжнародним торгівцям мистецькою стариною, як ориґінальні твори етруського мистецтва, нелеґально вивезені з Італії. Тим шляхом фальсифікати мистецьких, етруських пам'яток мандрували до всіх музеїв Европи та Америки.

Правда вийшла наверх, щойно по винаході т. зв. „термолюмінісцентної" методи устійнювання віку стародавніх викопалин та мистецьких творів. Цю методу винайшли науковці Археологічної лябораторії Оксфордського університету. Вона основується на підгріванні змелених частинок даного мистецького, чи археологічного об'єкту до високої температури та феномену світлового випромінювання тих частинок підо впливом теплової енерґії. Відсутність цього світлопромінного ефекту становить доказ підробки.

Дослідження цією методою 25 зразків етруської кераміки виявило, що всі вони становлять продукт сучасного часу.

Ще не затихло відлуння етруського „мистецького" скандалу, коли проф. С. Флемінґові, директорові згаданої Археологічної лябораторії, пощастило відкрити не менш сенсаційну підробку керамічних пам'яток з Гаціляру.

У тому випадку йшлося про 48 керамічних глечиків і ваз, мистецько розмальованих, що їх до цього часу вважали рідкісними, передісторичними знахідками з місцевости Гаціляр, в Туреччині. Три такі керамічні глечики були власністю Британського Музею, а три вази, власністю Оксфордського Музею Ашломін.

Перевірка новою методою виявила, що всі шість мистецьких пам'яток становлять підробку талановитого турецького селянина, замешкалого в околиці Гаціляру. Декілька років тому англійська археологічна експедиція відкрила у цій місцевості сліди передісторичного поселення і почала в тому місці розкопки, в яких брав участь, як робітник, згаданий турецький селянин. Коли експедицію зліквідовано він вирішив на власну руку продукувати „передісторичну" кераміку, вживаючи до її виробництва автентичну глину, що залишилася у розкопках англійської експедиції. І, мабуть, ця автентична глина зуміла ошукати найкращих експертів світу, але не проф. С. Флемінґа, який перевірив не тільки вік керамічної глини, але також і вік фарби, якою той селянин розмальовував цю кераміку.

На жаль, вік фарби не виявив познак стародавности, та став доказом фальшування цієї кераміки.

Відкриття гаціляpських керамічних підробок, зчинили в мистецько-археологічнім світі велику сенсацію і паніку, з уваги на те, що досі цю кераміку вважали рідкісними залишками передісторичної культури, яка становила гордість багатьох музеїв світу таких, як Метрополітальний Музей в Ню Йорку, Люврський Музей у Парижі та Національний Музей в Анкарі.

Ті обидва археологічні скандали поставили також під сумнів автентичність багатьох пам'яток сумерійської, єгипетської, кретенської, як і культури інків, ацтеків, і маїв.

Степан Процик

СТРУКТУРНІ ЗМІНИ В УКРАЇНСЬКІЙ ГРОМАДІ

II

У пошуках за новими нормами

Завдяки сучасному природному розвиткові, відколи „організація організацій" перестала бути „святою коровою", ідеологічно і програмово громада уклалась у консервативно-націоналістичний і національно-демократичний бльоки. (Це треба розуміти великою мірою умовно, щоб не марнувати часу на термінологічні тонкощі). Згідно з тими описовими ознаками у двох бльоках сконцентрувалися більше і менше точно окреслені ідеологічні системи, і обидва ці бльоки рахують на льояльність певної кількости незалежної і ідеологічно неокресленої частини громади. Обидва вони культивуватимуть у себе свій питомий внутрішній устрій, політичну лінію, свою громадську думку і становище до окремих явищ по-своєму, без перешкод і труднощів, які автоматично виринули б за умов „єдности" в одній централі. Такий стан дає у висліді проєкцію замирення у двох важливих аспектах громадського організованого життя: обидві опонуючі собі сили перестануть боротися між собою за місця та позиції в одній організації, і, згідно з ухвалою СКВУ, обидві централі організуватимуть важливіші імпрези й інші виступи назовні спільно.

Цей стан, який є у нас новим і доконаним явищем, і, як і кожне суспільне явище, що складається з позитивних і неґативних елементів, заслуговує на більшу увагу. За даних умов проламано вже леди останніх десятиріч і врешті визнано, що громада має другу думку, і право на іншу від „офіційної" оцінку явищ, та що вони, (думка і оцінка), не конечно мають бути гірші від „офіційних". Це епохальне відкриття значно улегшить життя громади. Далі, витвориться ряд інших сприяючих замиренню і об'єднанні факторів: виключиться багато нагод до групових сварок, і визнається слушність за тим, що важливі імпрези і зовнішні виступи не можна влаштовувати односторонньо титулом однієї групи; спільні передумані імпрези матимуть поважнішу вартість і ширше значення назовні, як також і кращий внутрішній вплив на розсварених людей, в умовах спільно плянованих і виконуваних акцій; урухомиться процес дійової конкуренції між двома силами в стремліннях за визнання громадою, і процес ширшого охоплення громади як це було можливим у одній організації; обидві організації удосконалять, в дусі конкуренції, свої внутрішні формальні і оперативні процеси, а громадяни і групи матимуть вибір асоціюватися з цією організацією, яка їм краще підходить. Збільшиться також кількість і роля незалежних громадян, (які були німими за умов УККА), і їхній голос буде критичним фактором у трактуванні спірних питань. Виключаючи недоречність існування двох центральних організацій на тотожних принципах, треба сподіватися, що принайменше в одній з них витвориться творча тенденція переставлення ваги із самопокликаних лідерів організацій і груп на ширший засяг незалежного громадянства, в тому й на діячів молодшого покоління, і це дасть покращання суспільного процесу взагалі. Предмети спору можуть бути адміністровані інакше як досі: коли в ЗСА появиться ансамбль „Ятрань" з Кіровограду, або коли прийдеться здискредитувати Петра Григоренка, то завдяки природному розподілові функцій — це буде об'єктом не спільного, а сепаратного заінтересування в обох організаціях; витворені в такому процесі безглуздя будуть зльокалізовані до однієї із централь, а загальна опінія української громади небагато на цьому потерпить.

Для об'єктивности аналізи треба бути обзнайомленим також із неґативами умов існування двох централь, але, в дійсності, їх немає багато. Єдине, що в сучасному способі думання протиставитиметься даній системі — це мрія про єдність. Більшість громади перебуває в полоні уявленої єдности, якого їй не заступить ніщо інше, і навіть позитивніше. Тому сьогодні постає питання, що з цим зробити: акцептувати стан двох централь на довше, і дати йому шансу розвинутися ширше, щоб виявити його дальші тенденції, а чи припинити його, і негайно змагати до єдности в одній організаційній структурі?

Мова тут лиш про комбінацію структурних і прав-

Закінчення на ст. 6.

Марта Скорупська

ЧИ ТІЛЬКИ АПАТІЯ?

II.

Але основний гріх авторки та редакції „Шляху Перемоги" не в тому, що вони додержуються правила, що папір все витримає. Що остаточно обурює в цьому — це намагання заступити будь-які спроби ставити опір нищівній машині СССР дешевими і в даному випадку шкідливими, бо провокаційними ефектами. А саме: легким помахом неталановитого пера ще і ще раз виносити на мученицьке кострище людей, які вже в минулому беззастережно довели свою готовість страждати за національні вартості. Бож як інакше пояснити компонування такої репліки для Ірини Калинець, як оця: „Ми, повернувшись до рідного міста, будемо разом з ними (себто, з молодшими, що, згідно з інформаціями М. Г-Ч., пішли слідами Ірини та її чоловіка Ігоря. — М. С.) працювати так, як і колись, для добра і в обороні нашого українського народу!" Або приписання тією ж самою авторкою Стефанії Шабатурі власного революційного патосу в такій оклепаній на еміграції крилатій фразі: „Однак, як десятки разів у нашій історії — прийде слушний час, проб'є дзвін і весь нарід встане і люд наново зірветься до боротьби" („Ш. П., 26 лютого).

Та сама Марія Галабурда-Чигрин, яка так самовпевнено береться висловлювати думки людей, з якими ледве чи будь-коли зустрічалася, не може не знати, що сьогодні в Україні ставлять під суд саме за *уявні* злочини. Тамошні фахівці каральних відділів і без поцейбічної допомоги впораються зі своїми завданнями. Натомість для тутешнього читача патріотична фразеологія, приписана трьом безсумнівно героїчним жінкам, звучить у кращому випадку надумано, а що гірше, здешевлює їхні справжні заслуги перед українським народом. І в тому теж полягає велика небезпека повороту до пустопорожніх вигуків у противагу розумній дії.

Одначе, крім апатії, що частинно випливає з відчуття безсилля і тому в поодиноких випадках доводить до таких безвідповідальних виступів, як згадані інтерв'ю, існують ще й інші погляди на діяльність в оборону ув'язнених українських інакодумців та на наш стосунок до сьогоднішньої ситуації в Україні. Вони непокоять, бо поширені саме в тих колах, які могли і повинні б розпрацьовувати та впроваджувати нові методи дії серед еміґрації на допомогу опорові в Україні. До тих кіл належать ті групи чи бюра, які тільки і існують для того, щоб вести боротьбу проти непохитного наступу на всі вияви українськости.

Сюди також належить велике число українських еміґраційних науковців, журналістів та взагалі молодшого, вже тут закоріненого покоління професіоналістів, фах яких — це українознавство, або які поза робочими годинами активно включаються в існуючі українські громадські організації, чи з потреби творчого вияву утворюють власні угрупування. Саме люди з цих кіл мають ті зв'язки, професійні знання та можливості, за допомогою яких треба виносити т. зв. українське питання поза межі власного ґетто.

Натомість у цих колах, яким аж ніяк не загрожує скромність у „задумах", нерідко можна почути, що правозахисний рух — це вже закінчений етап; що оборона поодиноких в'язнів сьогодні не на часі, бо не модна серед не-українців; що люди, які пішли до в'язниці за переконання, не вміли „політично думати", і їхніми писаннями нікого сьогодні не зацікавиш; що нині всі надії треба покладати на робітничий рух, на відміну від правозахисного (національного — ?) і тому подібне.

У цих колах дискусії про становище на Україні (якщо таку дискусію вдається накинути) ведуться на „вищих" інтелектуальних рівнях , уповні озброєних „академічними критеріями об'єктивности". Так літературознавці з цього товариства відкликаються на багатий запас наймодніших літературних теорій, щоб довести, що за незначними вийнятками ув'язнені письменники — по суті слабі поети, з якими нема як вийти на ширшу світову арену. Перекладати нема кого або кому, а писати про них можна лише як про людей, що страждають, а це вже справа для інших, а не академіків на літературних факультетах. (Справа тут не в правильності чи неправильності критичної аналізи, а в настанові, яка майже автоматично веде до вилучення самого явища ув'язнення письменників виключно за їхню творчість з поля уваги тутешніх колеґ за фахом). Щодо слідкування за українською підсовєтською літературою взагалі, то й мови нема. Вона ж нудна, погана, графоманська, зі зверху запрограмованою „сільською" чи „робітничою" тематикою, позбавлена всіх елементів „алієнації-відчуження", „магічного реалізму" і взагалі „модернізму". (Цікаво, чи були б ці професори вздріли шестидесятників , якби не тих кілька „старших", що наполегливо продираючись крізь груз, що залишився від 30-ти років „розбудови соціялізму", таки віднайшли тодішнього Драча чи ще сьогоднішню Ліну Костенко?)

Політики та історики з цього середовища правильно звертають увагу на політичну наївність тих, хто вірив, що опозиційний рух зможе осягнути свою мету шляхом леґальної діяльности в межах совєтського законодавства. Але вони ніби забули, що в час, коли вони читали „Інтернаціоналізм чи русифікацію" Дзюби, чи навіть пізніше меморандуми та документи Гельсінкської групи, вони також хвалили політичний сенс такої тактики і тільки заднім числом дійшли до сьогоднішніх висновків. Василь Стус і його товариші не наївніші, і визнали це куди лаконічніше в матеріялах, що їм може й інкримінували на повторних судах (див. В. Стус, „З таборового зошита" в журналі „Сучасність", 1983, ч. 11 стор. 83,89-90). Основна різниця в тому, що „радянські наївняки" пішли до в'язниць і таборів, а поцейбічні дослідники аналізують ті істини на наукових конференціях.

І знову ж таки ствердивши „наївність" і „політичну безрезультатність" правозахисного руху на Україні, вони не роблять жадних намагань, щоб довести хоч сам факт існування цього феномену з його чітко національними ознаками до відома неукраїнського читача чи дослідника. Безперечно, відмінності українського руху 60-их та 70-их років від російського того самого періоду — це тема, яка надається для наукового опрацювання з використанням усіх академічних реквізитів.

(Продовження буде)

Міннесота в поклоні Тарасові Шевченкові

„Хоч доведеться розп'ястись, А я таки мережать буду Тихенько білії листи!" — писав Т. Шевченко колись. Буду і я мережити, розповідаючи, як Український Комітет Міннесоти, член Української Американської Координаційної Ради, в підтримці Почесних членів цього Комітету, настоятелів парафій всіх церков, організацій та великої кількості спонзорів, дали можливість Святковому комітетові належно відзначити 170-ліття з дня народження найбільшого сина України Тараса Шевченка.

У неділю, 18-го березня ц. р., по всіх церквах відбулися Панахиди або молитви за спокій душі нашого Кобзаря Т. Г. Шевченка. Академія у великій авдиторії при парафії св. Константина розпочалася о п'ятій годині вечора при вщерть виповненій залі.

Загасло світло і перед глядачами відкрилась куртина. Перед ними висів великий портрет Т. Шевченка роботи покійного мистця Михайла Михалевича, удекорований вишиваними рушниками, „Кобзарем", пером з каламарем при ньому, та високими пальмами. На сцену вийшлаС. Павлишин-Ґеллагер і, разом з присутніми на залі стоячи, відспівала „Заповіт" Т. Шевченка, започатковуючи цим програму Академії.

Отець митрат д-р Степан Кнап парох української католицької церкви св. Константина, прочитав молитву з поеми Т. Шевченка, де поет просить „Дух святий свій принести в їх душі вбогії!... і іменем Твойого Сина Любов і правду рознести по всьому світу..."

Від православних парафій настоятель церкви св. Архистратига Михаїла о. Степан Репа прочитав молитву за Україну і за її дітей, по всьому світі розсіяних. Голова Українського Комітету Міннесоти мгр Менжега коротким змістовним вступом відкрила програму Академії. Вірш присвячений Григорієві Квітці-Основ'яненкові „До Основ'яненка" з чуттям передала Оля Хоролець.

Першою особливою точкою небуденної програми була доповідь професора і голови Славістичного відділу Гарвардського університету д-ра Григорія Грабовича. З увагою слухали зібрані цю молоду людину, яка українською, а потім англійською мовами зуміла добре опрацьованим матеріялом про Шевченка притягнути увагу присутніх молодих і старших так, що сорок хвилин пройшли за п'ятнадцять: „Його можна слухати навіть три години", — зауважив хтось із присутніх.

Прелегент окреслив Т. Шевченка як поета, співця народної творчости, як будителя в боротьбі за свою волю, як маляра і як людину з його трагічним і геройчним життям. Ґратуляцій словесних по академії, а також бурхливих оплесків не бракувало.

„Ой, три шляхи широкії" продеклямував Святослав Мірза; Таня Рябокінь програла на бандурі і проспівала „Червоні маки" Ґлієра; „Баляду про Галю", „Ой, зірву я з рожі квітку" та „В'язанку українських мелодій".

Другою особливою точкою програми був виступ соліста Метрополітен Опери баса-баритона Андрія Добрянського, при фортепіяновому супроводі піяніста Томи Гринькова. Вихід їх на сцену публіка зустріла радісними оплесками. В першій частині маестро А. Добрянський виконав пісні на слова Тараса Шевченка, музика о. Кирила Стеценка, „І золотої й дорогої"; „Не на шовкових пелюшках" (присвята) слова К. Комарівни, музика Я. Степового. Постава співака, його гарна зовнішність і саме виконання гіпнотизувало залю.

„До мертвих і живих і ненароджених" — Шевченкове посланіє, продеклямувала Ірина Кушнір. Всі декляматори, а також бандуристка збирали сердечну подяку через оплески і словесні подяки від присутніх на залі. Про піяніста-віртуоза Тому Гринькова більшість з міннесотців лише часто читала, в пресі, але після його виступу тут всі переконалися, який він дійсно добрий піяніст, а при тому — дуже скромна молода людина.

В другій частині концерту А. Добрянський виконав на слова Тараса Шевченка, музика Миколи Лисенка, композиції-пісні: „Реве та стогне Дніпр широкий", „Минають дні", „Понад полем іде" і „Долю". Бурхливим оплескам не було кінця. Всі присутні на залі оваційно вітали співака, вставши зі своїх місць і продовжуючи аплодувати.

Ще довго після програми більшість слухачів не розходилася. Гості, виконавці з Ню Йорку і з Бостону, вийшли на залю, щоб зустрітися з мешканцями холодної Міннесоти, де ще лежить сніг, зустрітися з людьми нехолодного, доброго серця, які цінять і люблять свою історію, своїх великих поетів і музик, взагалі — культуротворців, і шанують тих, які виконують їхні безсмертні твори. Коли голос не завжди в стані висловити те, що словами не висловлюється, то музика збирає в собі для всіх народів і для всіх часів надії кожного серця, а найкраща музика — в таємний спосіб — перетворюється в молитву.

Щоб відповідно вшанувати пам'ять Пророка України Тараса Шевченка Святковий комітет видав своєчасно спеціяльний заклик до українців Міннесоти масово взяти участь у святкуванні 170-ої річниці народження Тараса Шевченка, в чому допомагали настоятелі парафій, проголошуючи в церквах або поміщуючи в церковних бюлетенях заклики до вірних. Святочний комітет видав 6-сторінкову програмку для Академії, в якій подано довгі списки спонзорів, організацій та людей доброї волі, що своїм трудом та грошовими пожертвами, під проводом українських духовників, причинилися до успіху цього всенаціонального свята.

Валентина Єрмоленко

Шевченківські Роковини в Ютиці

Українські парафії св. Володимира Великого, свв. Петра і Павла і Чесного Хреста, об'єднані в одному Громадському комітеті, належно відсвяткували в суботу, 24-го березня, роковини Тараса Шевченка святковою Академією. Було надзвичайно приємно зустрічати в українській авдиторії, заповненій по вінці, людей різних політичних переконань, думок і віровизнань, котрі, об'єднані громадською відповідальністю і обов'язками, прийшли віддати пошану Генієві українського народу.

Це вже втретє наша ютицька українська громада на протязі одного тільки короткого року таким об'єднаним способом приступила до народних святкувань і зовнішнього виступу.

Вперше це було минулого вересня, тоді, коли довгі автоколони українців, прибрані барвистими транспарантами і прапорами, демонстрували вулицями міста Ютики проти штучно створеного большевиками Великого голоду в Україні в 1932-33 роках. Тоді спільним маршем під проводом українських душпастирів-священиків, під прапорами Пласту і СУМА, всі, хто мав силу, перейшли під міську ратушу, де разом о. крилошанин Богдан Смик, о. Йосиф Копчак, о. Євген Нарушевич, о. Йосиф Лукашевич та інші відслужили спільну Панахиду за всі жертви українського Голокосту в Україні 50 років тому.

Вдруге наша громада, знову об'єднана, гідно приступила до відсвяткування наших державних Днів — 22-их Січнів. Також і тоді грімко пролунали слова головного доповідача о. Йосифа Копчака: „Нам треба бути об'єднаними на сьогоднішній час!".

Тепер, у березні, з великим успіхом всі наші парафії відбули Шевченківську Академію — спільно в дружній атмосфері — і тим самим закінчили певний цьогорічний цикл наших громадсько-народних святкувань, які ініціював Відділ УККА в Ютиці.

Академію Т. Шевченка відкрив проф. Б. Рабій, голова УККА в Ютиці, і подякував всім українським громадам за гармонійну співпрацю на зовнішньому громадському полі і братерське відношення українців одних до одних внутрі громад, висловивши бажання, щоб така співпраця існувала на майбутнє і єднала нас в одну „українську ютицьку родину".

Гарно прибрана сцена зображувала український краєвид — статую Шевченка, за якою стояли у вишиваних одягах члени спільного українського хору під керуванням дириґента Анни Стефанишин, і українські діти в народних строях.

Діти Мелася і Таня Шрам віддеклямували вірш „Під Каневом". Тоді грімко пролунав „Заповіт" мішаного хору. Гарно змалювала творчість Тараса Шевченка, його гасла, дороговкази для українського народу в головній промові проф. Ярослава Томич. Вона звернула увагу присутнім на те, що майже всі українські поети і письменники суспільно-революційного характеру черпають у Шевченка духове надхнення, і це Шевченко — єднає їх усіх спільною мовою пошани і глибокої любови до України.

Пластунка Христя Рабій прочитала Шевченкову „Розриту Могилу", а пластуни: Андрій Смик — „Лічу в неволі", та Мирон Рабій — „До Основ'яненка". Тут треба зазначити, що всі вони — студенти американських шкіл, і більшість з них — англомовні, але вони також добре знають і правильно вживають українську мову, а через те розміють твори Тараса Шевченка, які вони вірно передали публіці.

Тріо співачок: Ольга Мельник, Марія Кучера і Володимира Смик, з музичним супроводом під дириґентурою А. Стефанишин, уприємнювало гостям вечір Шевченковими піснями: „Садок вишневий" і „По діброві вітер віє".

Дітвора церков св. Володимира і свв. Петра і Павла, на радість батькам і цілій громаді, деклямувала монтаж „Пісня про Шевченка". Серед них були учні школи українознавства: Весна і Нора Гербові, Меляся і Таня Шрам, Марко і Ліда Берез, Андріянна і Борис Полон, Таня Копчак, Олексія Гербова, Андрій Женчак і Андрійка Хомут.

Дійсною несподіванкою в Ютиці був виступ таланowитого декляматора із Сиракюз старшого пластуна Юрія Войтовича. Він захопив публіку глибоко прочитаним Шевченківським „Посланням" та зумів примусити слухачів подумати над словами генія: „що ми? Чиї — сини? Яких батьків? Ким? за що закуті..." Та куди йти потрібно на еміграції.

Володимира Смик відома декляматорка українських імпрез в Ютиці, з повним успіхом відчитала вірш Зої Когут „Шевченкові". Мішаний міжгромадський хор міста, під дириґентурою Анни Стефанишин, проспівав Шевченкові „Заповіт", „Думи мої" і „Реве та стогне Дніпр широкий". Жіночий ансамбль цього ж хору настроєво проспівав „Сонце заходить".

Мішаний хор цей має будучність, а його члени посвячують багато часу вокальному мистецтву. Треба віддати їм признання за працю, бо вони — це аванґард української між-громадської співпраці тут, що наперекір всім критикам і скептикам доконав великого діла в Ютиці. На закінчення маестро Анна Стефанишин подякувала хористам за труд і працю, а діти вручили їй китицю квіток як вислів подяки за її посвяту і працю.

На закінчення пролунав у залі наш національний гимн „Ще не вмерла Україна" і було висловлено публічну подяку і признання організаторам свята: Стефанові Мельникові за зорганізування хору; інж. Ярославові Яцковському за адміністративну підготовку свята; провідникам Громадського комітету, українським церквам, організаціям і інституціям в Ютиці за те, що гарно прямують дорогою української єдности, відкидаючи різномову, і підкорюють свої особисті різні переконання спільній українські потребі.

Б. Рабій

Шевченківський концерт

У неділю, 18-го березня ц. р., о год. 2:30 по полудні в авдиторії св. Івана в Едмонтоні відбувся концерт на пошану Тараса Шевченка. Концерт розпочався співом „Заповіту", музика М. Вербицького. Едмонтонський хор СУМК під дириґуванням Михайла Прокопа і у фортепіяновому супроводі Варвари Чорновол виконав ще дві пісні: „Вечір", муз. Б. Вахнянина, і „Думи мої" А. Гнатишина. Солістами були К. Гоголь, М. Прокопів і Б. Стус.

Святочне слово про Шевченка — „Провідник духу народу", виголосив д-р Іван Прокоп. У своєму змістовному слові промовець підкреслив духовість Великого Кобзаря усупереч матеріялізму і твердженням комунізму. Тарас Шевченко був „одним з найбільших провісників і предтеч справедливости між людьми". І тому у Шевченка „українська душа знайшла свою силу, щоб огненно заговорити". Доповідач показав Шевченка як віруючого християнина і навів поеми, де найбільш віддзеркалено його глибоку релігійність і віру в Бога.

Вірші і пісні в поклоні невмирущому Кобзареві виконали садочок і шкільна молодь під проводом учительок М. Маковської, О. Цьопи та І. Карп'як. Хор дітей, який підготовила учителька співу І. Хижан, відспівав „Слава Кобзареві". Сандра Чумер зі СУМ-у виконала сольо на фортепіяні: „Елеґію" М. Лисенка і „Сонату Б-мінор" В. Моцарта. Маруся Прокопів проспівала дві пісні до слів Шевченка „Мені тринадцятий минало" і „Нащо мені чорні брови" у фортепіяновім супроводі Варвари Чорновол.

Мабуть, найбільш ефективно з молодих продеклямував Володимир Сапига поему „Виріс я на чужині", а його мати Домка Сапига справді по-мистецьки відчитала поему „Лілея".

Хор сеньйорів громади св. Івана, яким диригував Л. Маріянич у фортепіяновому супроводі С. Крептула, виконав дві пісні: „Нащо мені чорні брови" М. Гайворонського і „Човен".

Під кінець катедральний хор св. Івана відспівав „Сонце заходить" муз. М. Роздільського та „Реве та стогне" обробка В. Колесника, солістка І. Пелех, дириґентка Л. Чумер і фортепіяновий супровід В. Чорновол. Українським національним гимном „Ще не вмерла Україна" закінчено святочну програму.

Особливе признання треба скласти д-рові Іванові Прокопові за підготовку концерту і М. Прокопів за оформлення програми.

Якщо Шевченківські концерти будуть щорічним явищем серед українських громад, то, на думку д-ра І. Прокопа, „тільки цим способом можна втягнути нашу молодь до українського оточення, зберегти український дух і запобігти асиміляційному тиску, який постійно грозить молодому поколінню".

Мгр Маркіян Ковалюк

Гемпстед і Юніондейл поклонилися Великому Шевченкові

В неділю, 11-го березня ц.р., в залі Українського Католицького Центру св. Володимира в Юніондейлі, відбулась Академія для відзначення 170-ої річниці з дня народження Тараса Шевченка, при співучасті виїмково великої кількости публіки. Організатором свята був Відділ УККА повіту Нассо.

Сцена була прикрашена портретом Тараса Шевченка роботи мистця Ігоря Кучмака, як рівнож відповідними цитатами з творчости геніяльного поета. Після співу „Заповіту", яким розпочато програму, змістовне вступне слово сказав Йосиф Хома, голова місцевого Відділу. Маючи на увазі присутню на залі молодь, яка становила поважне число осіб, він сам, Й. Хома — нащадок передвоєнної української еміґрації, розумів, що через мовні труднощі слід промовити до молоді англійською мовою. У його слові він вміло охопив ті прикмети Шевченкової творчости, завдяки яким його названо Пробудителем і Пророком української нації, під впливом якого розпочалася нова доба в історії нашого народу, доба новітньої боротьби „за свою хату і свою правду" — за Вільну Українську Державу.

Кінчаючи своє змістовне слово, Й. Хома висловив сильну віру в те, що колись таки прийде той час, коли Україна, яку Шевченко любив до безтями, стане вільною.

Програмою свята вміло провадила Марійка Олинець. Головну доповідь виголосив відомий громадський діяч, активний зокрема в українській православній парафії св. Михаїла в Юніондейлі, інж. Сергій Небожинський. Доповідач говорив про Шевченка як поета, як маляра і як людину, яка мала не тільки непересічну здібность бачити, розуміти і відчувати оточуючий її світ, не тільки мала геніяльне вміння усе це образово увінчити, але також непохитне стримління це робити.

Ці саме прикмети допомогли Шевченкові перейти переможно його тернистий дитячий і юнацький шлях, — при допомозі людей, які зуміли це оцінити Шевченко здобув звільнення з кріпацької неволі і закінчив малярські студії в Академії мистецтв, ставши ще і визначним малярем, а не лише поетом.

Мистецьку частину програми виповнили виступи шкільних дітей і молоді. Діти Школи Українознавства при церкві св. Володимира продеклямували вірш Лесі Храпливої „Тарас Шевченко"; Михась Корнага рецитував поему Т. Шевченка „Іван Підкова". В програмі виступали всі три складові групи танцювального гуртка „Скоморохи" під мистецьким керівництвом Роми Прийми-Богачевської. Танцюристи виконали прегарно кілька народних танків, за що присутні нагородили їх заслуженими оплесками. Хоч під оглядом вміння й опанування мистецтва українського танку дві старші групи стоять на високому рівні, що присутні належно оцінили, то все таки найбільш ентузіястично публіка оплескувала виступ пресимпатичної наймолодшої групи, що й не дивно, бо пересічний вік танцюристів у ній — п'ять років.

Подяку всім виконавцям програми і всім присутнім від організаторів свята зложила Марійка Олинець.

Свято закінчено відспіванням українського національного гимну.

Після закінчення програми всі присутні ще довго вели розмови при каві і солодкім, яке приготовила Марійка Вуд.

Буриан

Вшанували пам'ять Великого Кобзаря

В неділю, 11-го березня ц.р., після Служби Божої, а пізніше Панахиди за св. п. Тараса Шевченка, які відправив настоятель парафії у Філядельфії митрофорний протоієрей о. Михайло Борисенко, було організовано свято-академію в честь нашого безсмертного поета Пророка Т. Шевченка силами вчителів, батьків і учнів школи українознавства та релігії при православній парафії св. Покрови в Філядельфії, Па., в 170-ту річницю з дня народження поета та в 123-тю річницю його смерти.

Програму свята започатковано „Заповітом" Т. Шевченка у виконанні всіх учнів школи під керівництвом молодої вчительки співу Лесі Рудої, акомпаньювала Оленка Руда обидві вихованки цієї школи.

Після „Заповіту" наші малята 1-ої та 2-ої кляс у чудових українських строях поклали квіти Великому Кобзареві і продеклямували вірш „Поклін Тарасові" під керівництвом учительок Н. Савчук і В. Левицької, а дошкільник Данило Кудланович чудово продеклямував вірш „Я маленький хлопчик".

Цьогорічна доповідь своїм характером була відмінна від доповідей попередніх років. Змістовно і влучно було подана інтерпретація й аналіза однієї з найбільших поем Т. Шевченка „Сон" — „У всякого своя доля", з відповідними уривками, поясненнями й деклямаціями з цієї поеми.

Перед доповіддю учні 8-ої кляси — Букач і Католік — продеклямували уривок з поеми „Безталанний" — „О, Святая" — Молитва до Бога й України.

Далі доповідь прочитали учні 10-ої кляси, Юрій Поритко та Андрій Телепко, гарною і виразною українською мовою на тему поеми „Сон" — „У всякого своя доля", подавши аналізу та інтерпретацію поеми. В доповіді було підкреслено, що в цій поемі Шевченко розкриває всі злочини царя Петра Першого, Катерини Другої і царя Миколи Першого. Ці три царі зруйнували, сплюндрували й поневолили Україну, як державу, як націю. Поема „Сон", як політична поема, є найтяжчий акт обвинувачення, оскарження московського апарату, який довів наш квітучий край до великої руїни та поневолення. В цій поемі Шевченко, як пророк, як апостол став перед Богом, перед долею нації, перед її історією й розкрив всі неправди, всі злочини, що були довершені над українським народом. За неї Шевченко був тяжко покараний — на 10 років заслання в прикаспійському степу без права малювати й писати. Цей вирок був підписаний самим царем Миколою І.

Після доповіді учні 9-ої кляси, у якій ця поема вивчається з літератури, згідно з програмою, продеклямували уривки з поеми: В. Власенко — „Малюнок соціяльного стану України"; Д. Юрчак — „Краса природи України", як пише Ш. „Рай та й годі"; Леся Заєць — „Переживання й передумування Шевченка за тяжкий стан України"; Ліда Чаплинська — „Монумент Петра І-го „Це той Первий, що розпинав нашу Україну, а Вторая доконала вдову сиротину".

Всі декляматори виконували твори Шевченка по-мистецькому й з глибоким почуттям, зробивши велике враження на слухачів, про що й свідчили довготривалі оплески. Нам, учителям, це була велика нагорода від своїх вихованців. Дай, Боже, утримати нашу молодь на цьому ідейному рівні.

Потім учні 4-ої кляси під керівництвом учительки Р. Іхтіарів виконали вірш „Твій дух між нами" Роляник.

Чудово проспівали учні 1-ої, 2-ої і 3-ої кляси дві пісні: „О, Україно", стрілецька пісня, та „Марширують козаченьки", а учні 4-6 кляс чудово виконали пісню „Перебендя" сл. Шевченка, муз. Біляник, під керівництвом учительки співу Лесі Рудої, акомпаньювала Оленка Руда.

Приємною несподіванкою було для нас усіх прослухати чудову гру на скрипці сольо учениці 6-ої кляси Христі Рудої „Концерт" А. Кравчука при акомпаньяменті її сестрички О. Рудої. Наша скрипачка одержала грім оплесків.

Потім учні 3-ої кляси під керівництвом учительки Г. Кудрик виконали чудово вірш „Твій дух між нами". Виконавцями була вся кляса, і всі учні в однаковій мірі заслуговують похвали.

Вірш „Не на шовкових пелюшках" Галини Комарівни виконали учні 6-ої кляси під керівництвом учительки Л. Долинай, досить уважно й гарною мовою. Чудовий вірш і було приємно слухати його виконання. І, нарешті, вірш „Не малюйте Шевченка плебеєм" Ольги Марунич виконала учениця 8-ої кляси Г. Филипенко, досить добре і з гарною інтонацією.

Чи можна не згадати чудових молодих матусь наших діточок у прекрасних вишивках, що старанно готували смачні традиційні українські страви: вареники різних гатунків та смачні печива. Без материнських ніжних і теплих рук ніде не обходиться.

Свято Великого Кобзаря пройшло на високому ідейному рівні у художньому виконанні. Було багато батьків, гостей і молоді, серед них (хоч і не багато) учнів попередніх випусків.

При цьому висловлюємо сердечну подяку нашому добродієві Ф. Кудрикові за його дружню співпрацю зі школою. Він ніколи нам не відмовляв в передруках наших навчальних матеріялів [illegible] які ми дуже потребуємо. Програму вела завідувачка школи М. Євсевська.

Свято закінчено співом українського гимну „Ще не вмерла Україна".

О. Піддубна

Ю. Флюнт — новий український професіоналіст

З приємністю, хоч з деяким спізненням, ділимося з українською громадою, що молодий Юрій Флюнт, син Марії і Теодора Флюнтів, з Брістолю, Па., успішно закінчив Філядельфійський коледж фармацевтики.

Ю. Флюнт народився в 1959 році в Брістолі, де й провів свої молоді роки. Він був взірцевим учнем середньої школи Вілсон, яку закінчив з дуже добрим успіхом і опісля вписався на факультет фармацевтики при Філядельфійському коледжі фармації.

В травні 1982 року Ю. Флюнт отримав диплом бакалавра фармації, а дещо пізніше успішно здав стейтові іспити та отримав дозвіл професійного фармацевта і поступив на працю в „Брої фармасі", що знаходиться поблизу української дільниці на Френклін вулиці.

Ю. Флюнт добре володіє українською мовою. Він належав до СУМА в Трентоні, Н. Дж., де був членом танцювальної групи і грав в дружині копаного м'яча. Був учнем суботньої школи українознавства в Трентоні і закінчив українознавство матурою в „Рідній Школі" у Філядельфії.

Н. Н.

Роковини Тараса Шевченка в Сиракюзах

З приємністю читаємо в пресі про величаві та багатолюдні відзначення Шевченківських роковин у великих українських громадах в Америці. Так і годиться.

Відзначення 170-річчя народження великого Поета, Пророка України відбулося в Сиракюзах 11-го березня не так багатолюдно, як у попередніх роках. Половина залі світила пусткою перед удекорованою портретом ювілята сценою. Варто б зробити висновки, чому це саме так, а не інакше. Безперечно, що холодна погода була не надто сприятливою, але найважливішою причиною малсіфреквенції громадян на Шевченківському концерті слід таки вважати збайдужіння батьків, що самі не йдуть і дітей та внуків своїх не ведуть. Надто вже часто буває й так, що родину репрезентує на концерті лише батько.

Святочна громада тим часом пом'янула Тараса Шевченка як вміла і як могла. Концерт у поклоні Т. Шевченкові розпочав хор „Сурма" під керівництвом мгр Марусі Тишко. У його виконанні „Заповіт" і „Думи" на слова поета-ювілята. Годі уявити собі якусь мистецьку програму у нашому місті без хору „Сурма".

Святочну доповідь прочитав маестро Євген Курило. Велика любов у нього до нашого Шевченка, і переконлива інтерпретація науки „Кобзаря" і глибокий змістдухова пожива для всіх, у кого б'ється українське серце.

Після доповіді шестиособовий жіночий хор „Калина" під диригентурою Олі Малій виконав дві пісні на слова Т. Шевченка—„Нащо мені чорні брови" та „Вітре буйний". На зміну хору прийшла деклямація частини „Гайдамаків" Т. Шевченка у виконанні Луки Жабича. Приємно було побачити на сцені гурток пластунів-бандуристів, який підготовила до імпрези Леся Гурська. У їхньому виконанні „Думи мої" та „На високій дуже кручі". Шкода, однак, що з цим ансамблем ніхто тепер не працює.

На закінчення концерту— на сцені знову хор „Сурма". Він виконав „Широкий луг" і „Садок вишневий" Т. Шевченка.

Свято закінчилося могутнім відспіванням українського національного гимну.

Микола Дупляк

Вийшла платівка „Великий Піст"

Добра новина для всіх любителів українського вокального мистецтва—саме появилася платівка зі зразками наших церковних великопісних пісень під назвою „Великий Піст". Платівку випустила відома монтреальська фірма „Євшан". Про популярність платівок цієї фірми найкраще говорить факт, що „Великий Піст",—це вже тридцять четверта платівка „Євшану". Продуцентом платівки є Олександер Мельник, а її виконавчий продуцент —Богдан Тимець.

І сама назва платівки і її кольорова обкладинка з репродукцією старовинної ікони Ісуса Христа вказують на особливе призначення „Великого Посту"—дати слухачам змогу пізнати красу українського церковного співу й одночасно, як про це гарно сказано в надрукованому на звороті обкладинки коментарі, приблизити їх „до Бога, Церкви та українського народу".

В награному на платівку репертуарі є десять пісень-молитов: п'ять пісень київського напіву—Великий Прокимен Сьомий, Кондак „Душе Моя", „Алилуя" з Тропарем „Коли славні учиники", Ексапостиларій і Тропар „Благообразний Йосиф", чотири композиції Дмитра Бортнянського—Ірмоси Великого Канону св. Андрія Критського, літургійні пісні „Нехай піднесеться молитва моя" й „Нині сили небесніі" та Стихира „Прийдіть, вшануймо Йосифа" і один твір композитора Петра Турчанінова—Алилуарій „Воскресни, Боже".

Всі ці пісні виконує мішаний хор при православній церкві Покрови Пресвятої Богородиці в Монтреалі під керівництвом довголітнього диригента кількох наших хорів Івана Козачка або жіноче тріо при цій церкві. (Віра Буриш—перше сопрано, Надія Цвітков—друге сопрано й Клавдія Мельник —альт).

Вміщені на зворотному боці обкладинки світлини членів хору й тріо, їхні прізвища, короткий життєпис диригента й коментар українською, англійською і французькою мовами багато допоможуть власникам платівки докладніше ознайомитися з виконавцями репертуару й з метою платівки.

Платівку варто набути не тільки для себе й своїх родин, але й для своїх приятелів і знайомих інших національностей, щоб показати їм нашу високу музичну культуру й красу українського церковного співу.

Платівку або касетку можна набути в українських книгарнях або безпосередньо у фірми „Євшан": Yeshan Communications Inc. Box 125 Station, St. Michel, Montreal, Queb., Canada, H2A 3L9.

Ціна платівки або касетки: 8.98 дол. і 1.50 дол. за пересилку.

Відбулися Загальні річні збори Фундації УВУ

В неділю, 26-го лютого ц.р., у власній домівці у Ню Йорку відбулися чергові Загальні збори Фундації Українського Вільного Університету. Збори відкрив голова Фундації д-р Петро Ґой. На предсідника зборів обрано д-ра Василя Лучкова, на секретаря — д-ра Ярослава Моцюка.

Після відчитання та прийняття порядку нарад д-р П. Ґой попросив однохвилинною мовчанкою вшанувати пам'ять померлих в 1983 році членів Фундації. Протокол, що його відчитав секретар зборів д-р Я. Моцюк, принято з малими змінами. Основний звіт з діяльности Фундації склав голова д-р П. Ґой, розповівши, що праця фундації в основному зосереджувалася на збиранні фондів, широкій пропагандивній акції про діяльність Фундації, на організуванні студентів на літні семестри УВУ й на студійну програму „Стежками батьків по Европі", і на уділюванні стипендій українській студентській молоді. У 1983 році вислано понад 56.000 листів. Понад 1100 жертводавців зложили свої пожертви протягом року на ведення праці Фундації. У звітовому році уділено 47 стипендій для студентів різних галузей українознавства на УВУ. Стипендії звичайно покривали оплати за навчання, а студентам педагогічних і теологічних курсів на УВУ крім оплати за навчання покрито також кошти прожитку. Управа Фундації уважає, що студенти педагогічних і теологічних курсів по закінченні їх — своєю працею для громади, особливо на відтинку молоді, сторицею повернуть кошти, вкладені Фундацією в їхнє навчання.

У звітовому році, - казав голова - започатковано такі Постійні Стипендійні Фонди (ПСФ): ім. Романа Кухти, ім. Олександра Яроша та ім. Павла Нім'їця. Жертводавці Яків Шегрин, д-р Роман Малащук і Микола Попович більшими сумами доповнили свої Постійні стипендійні фонди. Рівнож створено одноразові стипендійні фонди імени Миколи і Катерини Святих і в пам'ять Стефана Фафендика. Заходами управи зорганізовано третю з черги успішну студійну поїздку „Стежками батьків по Европі", в якій взяло участь 23 студенти із ЗДА і Канади. Поїздка, як і раніше, була сполучена із курсами на УВУ та відвідинами українських культурних центрів у Европі.

В останню неділю січня у 24-ох скупченнях української діяспори коло трьох десятків священиків і два Владики відправили Заупокійні Літургії і Панахиди за спокій душ творців і меценатів української науки. Про ці відправи поміщено одностοрінкове платне оголошення в щоденнику, де подано коло двох сот прізвищ і коло сотні світлин творців і меценатів української науки. Подібні відзначування запляновано відбувати кожного року в січні місяці, що є місяцем створення УВУ, — бо це одна із форм нашої пошани і вдячности попередникам за їхній вклад у скарбницю української науки.

Фундація УВУ співспонзорувала наукову Конференцію на тему „Історія України: сучасність, перспективи і аналіза" на Іллинойському університеті. Членом організаційного комітету Конференції був д-р П. Ґой і він брав участь особисто у конференції, де виголосив доповідь на тему „Посольство полковника Силуяна Мужиловського до Москви 1649 року".

За неприсутню голову Студентського Дахавського Комітету мгр Соню Шереґ подав д-р П. Ґой докладний звіт праці комітету, його успіхи і проблеми, зокрема зібрані довідалися, що 15-го липня 1984 року плянується відкриття пропам'ятної плити в колишньому концентраційному таборі Дахав. Тому вже сьогодні Фундація робить заходи, щоб на цю сумну імпрезу прибуло багато молоді і громадянства, а зокрема, щоб приїхали колишні політичні в'язні, які каралися якраз у цьому таборі.

Українська преса у вільному світі своєчасно присвятила багато місця праці Фундації та її Студентському Дахавському Комітетові, що з вдячністю не забув підкреслити голова у звіті.

Звіт д-ра В. Лучкова містив важливі інформації про репрезентацію Фундації в Мюнхені та участь його у Світовій виставці книжки, що відбулася у Франкфурті; раніше українська книжка в такі виставки не була влучена. Статті д-ра В. Лучкова в пресі про цю виставку спричинили те, що вже в 1983 році українські видавництва були заступлені на цій важливій світовій культурній імпрезі. Як голова стипендійної та статутової комісії, д-р В. Лучків відбув декілька засідань.

Секретар Фундації д-р Дмитро Боднарчук у звіті подав, що в 1983 році відбулося шість засідань управи Фундації, одне спеціяльне засідання в справі колишнього кацету Дахав, два засідання стипендійної комісії і два засідання статутової комісії. Засідання Українського Студентського Комітету Дахав відбуваються кожної п'ятниці.

Фінансовий секретар Фундації д-р Я. Моцюк подав звіт про стан Фундації. У звітовому році до Фундації вплинуло 72.954.76 дол.; на дахавський фонд — 7.884.00 дол., а відсотки становлять 20.206.62 дол. Загальний прихід за 1983 виносить 101.045.28 дол. Фундаційні розходи були 36.825.39 дол. 16.705.00 дол. — на різні наукові видатки та 5.693.41 дол. інших. Разом усіх видатків було 59.223.80 дол. Чистий прихід Фундації за 1983 р. 41.821.48 дол. Фінансовий референт д-р Я. Моцюк дякуючи іншим членам управи за співпрацю, згадав окремо Михайла Пасічняка, який добровільно допомагав у праці Фундації.

Закінчив звітування мгр Теодор Воляник, який багато віддав свого часу поза працею для впорядкування адресаря. Через неприсутність голови Контрольної комісії д-ра Романа Дражньовського, звіт із контролі склав Богдан Гаргай, стверджуючи взірцеве ведення діловодства д-ром Я. Моцюком. В імені Контрольної комісії він висловив признання членам управи і подав до відома зібраних внесок мгра Миколи Турецького і д-р Олександри Ткач-Кисілевської на уділення абсолюторії уступаючій управі, що і було зроблено.

Після дискусії над звітами д-р В. Лучків прочитав запропоновані зміни статуту, що їх опрацювала комісія; їх принято з деякими змінами одноголосно.

Номінаційна комісія запропонувала листу нової управи, яку обрано в складі: д-р П. Ґой - голова; д-р В. Лучків - перший заступник; мґр Іван Буртик - другий заступник; д-р Д. Боднарчук - секретар; д-р Я. В. Моцюк–фінансовий референт; мґр С. Шереґ - референт молоді; мгр Т. Волиняк - член; Ярослав Плескун - член заступник. Контрольна комісія: Б. Гаргай - голова; мгр М. Турецький - заступник; д-р О. Ткач-Кисілевська - член.

Поновно запрошено д-ра Нестора Олесницького на правного дорадника Фундації, а професорів: Р. Дражньовського, Івана Гвозду і д-р Ірену Мороз покликано на наукових дорадників Фундації. З черги принято запропонований д-ром Я. Моцюком бюджет Фундації на 1984 рік.

На закінчення новообраний голова д-р П. Ґой подякував за довір'я і вибір та просив нову управу до посиленої праці для добра української науки через фундацію УВУ.

Я. В. Моцюк

„Листи читачів" повинні бути не довші, як одна сторінка машинопису, друкована через два інтервали Лист повинен торкатися тем, порушених тільки на сторінках „Свободи". Реагувати слід до десяти днів після опублікування матеріялу. Якщо лист пишеться рукою, то слід писати його чітко і виразно і також з великими відступами поміж рядками. Редакція застерігає за собою право скорочувати листи й виправляти мову, як і скреслювати різкі вислови.

Оперний тріюмф Христини Липецької в Дітройті

Опера є найвищим досягненням музичної форми, у якій поєднані драма, спів, танок, оркестра, сценарій та звукові і світляні ефекти. Опера ставить до виконавців великі вимоги, і тому успіхи співаків у цій ділянці високо респектують у музичних колах.

Субота і неділя, 17-го і 18-го березня, будуть записані золотими літерами у книзі мистецького життя Дітройту і співачки Христини Липецької. Симфонічна Ліґа і її оркестра з Воррену коло Дітройту, в 10-річчя свого існування спромоглася на велике мистецьке досягнення, завдяки стараннями їхнього менаджера Р. Айзенштайна, диригента д-ра Д. Денієлса, хормайстра Ф. Мирча і цілого комітету Симфонічної Ліґи.

При співучасті визначних солістів, численної оркестри (60 осіб), великого хору Дженерал Моторс (75 осіб) поставлено славнозвісну оперу „Кармен" Жоржа Бізе, визначного французького композитора, на текст відомого також французького письменника Проспера Меріме.

Акустична заля Мекомб Центру була вщерть виповнена музикальною українською і неукраїнською публікою під час обох вистав. Оперний хор прекрасно доповняв дієву акцію солістів, при знаменитому партнерстві першорядної симфонічної оркестри.

Усі виконавці були на висоті свого завдання, одначе нас особливо цікавив виступ нашої любленої співачки—Христі Липецької в головній ролі Кармен. Слухали її з почуттям національної гордости, що українка-співачка виконувала головну партію і виконувала так добре.

Природна сценічна гра Христі, її гарний вигляд і певність себе зробили вже на початку дуже корисне враження на публіку, яке з розвитком акції більшало та дійшло до вершка захоплення під кінець опери.

Співачка Христина Липецька

Усі виконавці дістали заслужені, довготривалі оплески, а Христя Липецька одержала гарні квіти від української громади, які їй передали відомі діячі Я. Дужий від Українського Культурного Центру і З. Василькевич від Окружної Управи Союзу Українок, від церковного хору при церкві св. Йосафата у Воррен і від Метрополітального Відділу УККомітету.

Христина Липецька—це амбітна, працьовита і талановита оперна артистка. Голос у неї металічний, гнучкий і вирівняний в усіх реґістрах; при тому вона має добру дикцію і чисту інтонацію. Сам одначе хай і найкращий голос, без музикальности, чутливости, без доброї музичної пам'яти і сценічних здібностей не доведе артистку до мистецьких вершин. Все це посідає наша співачка, але далі працює над собою, беручи лекції співу в найкращих педагогів, багато читає музичної літератури і вивчає все нові і нові оперові арії та цілі ролі з опер, що їх співає на п'ятьох мовах.

Велику моральну підтримку у її мистецьких здобуваннях дає їй її чоловік інж. Любко Липецький, відомий кооперативний діяч, що виразно допомагає нашій співачці прямувати шляхом мистецьким до все нових успіхів у оперному співі.

Кирило Цепенда

Відзначення 92-річчя Патріярха Йосифа у Нюарку-Ірвінґтоні

Громада Нюарку - Ірвінґтону, Н. Дж., як на протязі багатьох років, так і в цьому році за ініціятивою парафії св. Івана Хрестителя і Патріярхального Товариства, по-синівські відзначила 92-гі уродини Патріярха Йосифа в неділю, 17-го лютого, в 4-ій год. по полудні у залі парафіяльної школи. Такі постійні щорічні відзначування доказують, що громада зрозуміла велику ідею патріярхату і конечність змагання за його повне визнання владою Церкви. Таке змагання, постійне й безперервне, є необхідністю, бо якщо б українська громада послабила б свої зусилля, чужинний світ ніколи за цю ідею не постоїть і справа буде знову відсунута на десятки, а може й сотні років.

Беручи до уваги помісність Української Церкви і її дуже окреме і специфічне положення у суспільно-політичному відношенні, патріярхат є конечністю для її збереження на довшу мету.

Ще одним додатним явищем було і те, що зорганізували святкування спільно парафія св. Івана і Патріярхальне Товариство за ініціятивою о. пароха М. Кучмяка і голови Товариства ред. В. Пасічняка.

Відзначення дня народження почалися у п'ятницю, 17-го лютого, саме в день уродин Патріярха, торжественною Службою Божою в церкві св. Івана з відповідною проповіддю о. М. Кучмяка, многолітствієм і гимном у честь Патріярха о. Йосифа. Гарно співав хор під диригентурою М. Добоша. Церква була майже повна людей.

В неділю, 19-го лютого, о год. 4-ій по полудні в залі школи відбулася святочна Академія з багатою програмою, в якій взяли участь шкільний хор під проводом А. Ґут і шкільні діти, які поклали квіти перед портретом Патріярха.

Програму відкрив вступним словом ред. Василь Пасічняк, а відтак парафіяльний хор проспівав „Торжественну Кантату" А. Гнатишина.

Святочне слово у історичному аспекті виголосив ред. В. Качмар. Він накреслив зусилля Патріярха у напрямі ідеї патріярхату УКПЦ.

Святочне слово англійською мовою виголосив студент філософії Іван Чировський, підкресливши ідейні і теоритичні аспекти проблеми і велич особистости о. Йосифа на її тлі.

Ансамбль бандуристів „Гомін" під керівництвом В. Юркевича заграв і відспівав чотири речі з поважною тематикою і музикою: „Молитва за Україну", „Ой, там на горі древо стояло" (кантати з ХУІІ сторіччя) і „Сон в'язня на Соловках".

Ярослава Гунчак рецитувала поему „Владика нескорених" Р. Завадовича, присвячену Патріярхові.

Згодом хор церкви св. Івана Хрестителя своїм співом додав до святочности Академії. Він проспівав пісні „Через поле широкеє" П. Гончарева, сольо Е. Начменка і З. Воробець; „Світе тихий", пісню з „Вечірні" композитора А. Веделя і „Нині відпускаєш, Владико" із Богогласника Києво-Печерської Лаври, обробки М. Добоша.

Артистки І. Кононів і В. Калин провели короткий монтаж усіх виконавців програми в поклоні Патріярхові. Парох о. М. Кучмяк коротким словом подякував усім виконавцям і учасникам.

На закінчення проспівали „Молитву за Патріярха".

М. Павловська акомпаньювала на фортепіяні, а дітям акомпаньювала маленька М. Худьо.

Велике число присутніх на залі доказувало глибоку льояльність громади Нюарку і Ірвінґтону до Патріярха серед цієї громади, яка ще довгі роки підкладатиме свої плечі для піддержки боротьби і змагання за визнання патріярхату Української Католицької Помісної Церкви.

Ініціяторам о. М. Кучмякові і ред. В. Пасічникові належиться щире „спасибіг".

Учасник

Виставка грамот в Українському Музеї у Чикаґо

Чикаґо бере дуже активну участь у виставках культурно-виховного і мистецького характеру, а чимало з них є нічим іншим, як повторенням попередніх виставок, що в них брали і беруть участь ті самі мистці, тільки під покровом іншої організації чи установи.

Щоб уникнути такого повторювання, Український Національний Музей (УНМ) у Чикаґо влаштував 25-го і 26-го лютого ц. р. цілком іншого роду виставку, що базувалася на збірках музейного архіву і історичного відділу на виставку грамот. Дійсно, це вперше на терені Чикаґо, а може й ЗСА, зорганізовану цю цікаву і повчаючу виставку грамот, у склад якої входило 96 одиниць—власність Музею—й 15 грамот приватних осіб.

Глядачеві впадало в око старанне приготування грамот, які були гарно оформлені у відповідних обрамуваннях, а згодом ефективно і естетично розміщені, частинно на стінах, а частинно на прикрашених столах. Грамоти в Україні, серед українців, завжди були дуже популярні, а їх початки сягають XII століття. У давніх часах грамоти мали правний характер, і вони походили від державного або церковного правління. Не бракувало і від приватних визначних осіб.

У склад виставкової збірки входили грамоти, надані від Української Народної Республіки, від Товариства „Просвіта", Товариства Українських Інвалідів, церковні грамоти, особливо православні, спортовні й деякі інші. Усі вони з XX сторіччя, а найстарша, з 1913 року, видана Головним відділом Т-ва „Просвіта" у Львові. За нею йде „Грамота членська Руського Народного Союза Америки" з 1915 року.

Читаючи й аналізуючи текст мотивації грамот, можна ствердити, що ними наділювано осіб, установи і організації за їхній великий вклад праці в культурно-освітню ділянку, або за їхню щедру фінансову допомогу науковим або громадським установам. Більшість грамот була по-мистецьки оформлена визначними мистцями графіки, що робило на глядача миле враження. Виставка була частково спонзорована Іллинойською Радою Мистецтва.

Слід привітати нову ініціятиву УНМ у тематиці виставок і побажати, щоб вона не була останньою. Нам відомо, що в архіві УНМ зберігається багата збірка державних і особистих документів, виказок, збірка статутів-установ, почавши від 1910 року, збірка оголошень культурно-суспільних імпрез від 1914 року, збірка спортивних, військових і хорових відзначень у формі медальйонів. З таких збірок можна і у майбутньому зорганізувати кілька виставок, які мали б іншу, ніж дотепер тематику. У розмові з головою Музею мгром Е. Басюком, автор цього допису запитав, яка є під цю пору найбільша проблема УНМ?

„Брак місця. Музей себе переріс"—була коротка відповідь. Дозволю собі поставити питання до української громади у Чикаґо, чи така важлива, культурна-виховна установа, з такими важливими архівними й історичними збірками, не заслуговує на нове простірніше приміщення?

Яків Берестянський

Вісті з Осередку св. Андрія в Норт Порті – Мінерал Спрінґс

В середу, 15-го лютого, ц.р., д-р Роман Барановський виголосив доповідь про „Четвертий Світовий Конґрес Вільних Українців і теперішню ситуацію в громаді". Четвертий СКВУ, який відбувся в днях від 30-го листопада до 3-го грудня 1983 року в Канаді, у місті Торонто, визнав Українську Американську Координаційну Раду за рівнорядну централю українців Америки, поруч УККА. Така є дійсність. Однак поширюються вістки, які тенденційно представляють американсько-українську дійсність у зовсім іншому світлі. Прелеґент з'ясував, що не речники УККА погодилися прийняти УАКР-ду, але власне УАКР-да пішла на компроміс і згодилася, для добра справи, бути не єдиною централею українців Америки, але поділитися ролями активности із УККА.

В дальшому д-р Р. Барановський подав список організацій, які входять до УАКРади, УККА, і тих, що все ще стоять осторонь, зберігаючи т.зв. невтралітет. Доповідач вміло заторкнув багато справ, що були предметом нарад на СКВУ.

Відносно питання однієї централі чи двох централь у майбутньому — то, на думку доповідача, справа однієї централі можлива і побажана, якщо нова централя буде вільна від впливів такої чи іншої політичної партії, і перебуватиме під проводом незалежних громадян, що не займають ніяких експонованих постів у своїх партійних організаціях. Для цього конечні зміни статуту і структури, і нові ідеї, щоб ця нова централя стала такою, якою вона була створена 44 роки тому.

• • •

У суботу, 18-го лютого, наша громада святкувала 93-ту річницю уродин Блаженнішого Патріярха Йосифа. Свято мало таку програму: хор проспівав молитву „Отче наш" та „Многая літа Блаженнішому"; С. Гарасимів з вмілістю деклямував вірш „Шануйте патріярхальну владу". Доповідь „Блаженніший Патріярх — муж Божого Провидіння, оборонець прав УПЦеркви та її вірних" виголосив історик Української Католицької Церкви д-р П. Сениця; Дарія Кузик прочитала у майстерній формі власної композиції вірш „Ювілей Патріяха на волі"; проф. В. Третяк заграв на скрипці власну композицію „Голос Верховини", яка своєю лірикою, повною ностальгії за Бойківщиною, полонила авдиторію.

Згодом хор громади проспівав пісню: „Ой, зійшла зоря..." із зворушливим сольо д-ра Б. Нички; „Молитвою за Патріярхат" закінчено це повне поваги небуденне свято. Хор осередку був під батутою інж. П. Грабовича, при фортепіяні — невтомна д-р Я. Грабович.

• • •

В середу 22-го лютого, Дарія Кузик короткою і змістовною доповіддю з'ясувала невідрадне положення нашої Української Помісної Католицької Церкви в Україні і в Польщі і розповіла про розпачливі заклики її вірних, Йосифа Терелі, Василя Кобрина та о. Будзінського, до Папи — стати в обороні наших братів і сестер, які караються в большевицько-російських концентраційних таборах за віру Христову і вірність Папі.

Дотепер Ватиканські кола не стали явно в обороні переслідуваних Мучеників Української Католицької Церкви, але і тут, на волі, обмежується юрисдикція Патріярха „територіяльними принципами", а Рим наложив також інші обмеження на церковну владу Блаженнішого. Свою доповідь Д. Кузик закінчила закликом довести до відома Апостольської Столиці наш біль і незадоволення з приводу того, що УПКЦеркву часто трактують по-мачушиному в Римі. „Ми всі, Владики, священики і миряни УПКЦеркви, повинні, — казала прелеґентка, — запротестувати даними про 1000-річчя християнства, що московська патріярхія не має права до того святкування, бо тоді московського народу не було. В нас на зовнішньому відтинку нічого дотепер не зроблено у тій підставово важливій справі.

До ювілею лишилось властиво чотири роки!..."

Д-р Павло Сениця

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки та огляди, повинні присилати разом з двома примірниками даного твору до редакції „Свободи" також адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Українська жінка та її вклад в історію народу

Від початку цього століття у місяці березні відмічується „Міжнародний День Жінки". Щоб вказати на вклад українських жінок у скарбницю цивілізації людства, Відділи СУА в різних місцевостях включаються у відзначування „Тижня Історії Жінки", схваленого Конгресом ЗСА в 1982 році.

Окружна Управа СУА в Огайо взяла участь у програмі Клівлендського стейтового університету, започатковану одноденною конференцією — „Жінки етнічного походження втримують рівновагу між традицією і змінами". Конференція відбулась 3-го березня при співучасті шістьох жіночих неукраїнських організацій.

Головною доповідачкою цієї конференції була проф. Марта Богачевська-Хомяк. Вона представила свою теорію „прагматичного фемінізму", беручи за приклад історію українського жіночого руху. Доповідачка наводила факти і з'ясовувала обставини, в яких жінки були змушені організуватися, і які результати вони осягнули для свого народу, а також для людства. В дискусії розвинулися порівняння українського до жіночих рухів інших народів та питання, що заторкували історію України взагалі.

У пополудневих сесіях конференції на тему традиційних вартостей і збереження родини, як одиниці суспільства, та нових змін, поміж 10-ма доповідачками були дві членки СУА — Джені Бокар і Христина Гук.

Окружна Управа СУА в Огайо своєю участю у тижні „Жінка в історії" також нав'язала нові контакти з місцевим університетом та деякими іншими впливовими організаціями, що є потрібне, щоб висувати українські ідеї та справи на ширший форум.

Наступного для 4-го березня, заходами українських жіночих організацій Клівленду, в залі собору св. Володимира відбулося Свято жінки — героїні. Організоване жіноцтво ще раз доказало, що вміє співпрацювати і спільно вшановувати імпрези. Цим разом черга припала на Союз Українок Америки бути господарем імпрези.

В програму свята входило відзначення 30-ої річниці загибелі 500 жінок у Кінгірі та доповідь проф. д-р М. Богачевської-Хомяк про „Героїзм української жінки".

Свято відкрила голова Округи Надія Дейчаківська, вітаючи присутнього на залі єпископа новоствореної епархії української католицької церкви в Пармі, Владику Роберта; представила доповідачку проф. Марту Богачевську-Хомяк, а також радного міської управи Клівленду Джона Заяка, який прибув на свято, щоб передати від міста Клівленду грамоту проф. Богачевській-Хомяк за її наукову

Закінчення на ст. 6.

Св. п. Андрій Музика

Невимовно прикро мені під цим заголовком і світлиною, з якої ще так виразно промовляють бадьорість і енергія, добродушність і погідний настрій, писати посмертну згадку. Під цим заголовком і під світлиною бажав би я був написати статтю світлого змісту про життєві успіхи, про дальші творчі пляни свого колишнього щирого й відданого співпрацівника на культурно-освітньому полі, в не дуже то сприятливих для такої праці повоєнних таборових відносинах в Німеччині. Але така вже Божа воля, що мені, старшому від св. п. Андрія Музики, довелось пережити його смерть.

Помер св. п. А. Музика 14-го лютого 1984 року в Волтемі, біля Бостону. Далека віддаль — бо мешкаю я у Баффало — не дозволила мені взяти участь у його похороні. Тож цією згадкою про нього, нехай востаннє прислужуся колишньому співмешканцеві табору для т. зв. переміщених осіб, з яким ми спільно ділили таборову долю й недолю.

Деталі життєвого шляху бл. п. Андрія мені мало відомі. Знаю, що він народився 2-го листопада 1920 року в галицькому селі Бутини. Закінчив дяківську школу і диригентський курс в Перемишлі. Молодим хлопцем попав на роботу в Німеччині. Там і залишився по закінченні Другої світової війни. Тоді, восени 1945 року, зійшлися наші життєві дороги в українському таборі в Гільдесгаймі. Той табір справедливо можна назвати табором скитальців, бо його окупаційна англійська влада кілька разів перекидала з місця на місце — з Гільдесгайму до Пайне, згодом до Альфельду, тоді до Ґоденау, а вкінці до Зальцґіттер, де його на початку 1950 року розв'язано, а людей, які не мали ще змоги виїхати з Німеччини, розкинено по різних таборах.

У таборі було багато молоді. Молодим тоді був і св. п. А. Музика, ще молодшою була його дружина Теофіля, з якою він побрався, мабуть, таки відразу по війні в 1945 році. В тому часі аж ніяк не припускав я, що мені — майже 40 років пізніше, доведеться писати посмертну згадку про молоду в розквіті сил людину. Тому й не призбирав тоді відомостей про нього.

Сподіюся, однак, що знайдеться хтось, хто добре знає життєві деталі св. п. Андрія Музики і доповнить мою скромну згадку про нього. Правда, Андрій Музика — не світоч, це скромна людина, але як (хай і звичайний собі) орач народної ниви, заслужив на солідніший пам'ятник, ніж ця скромна згадка.

В нашому таборі численна молодь рішилася із-за політичних причин залишитися на еміграції. Щоб цю молодь зайняти корисною працею, розроблено плян інтенсивної культурно-освітньої праці. Передусім створено мішаний хор, яким диригував енергійний, повний запалу до праці Андрій Музика. Цей хор — був окрасою і гордістю табору. Виступав він не тільки на таборовій сцені, але й на інших сценах, на так званих олімпіядах, що їх у британській зоні влаштовувала організація УНРРА. Хор своїми виступами здобув добре ім'я не тільки для табору, але й для української спільноти взагалі. А. Музика керував хором до свого виїзду до Англії на початку 1948 року. Після нього хор перебрав Тарас Фіголь, який тепер перебуває в Австралії.

Члени хору, які тепер розкинені по цілому світі, напевно, з приємністю згадують ці „добрі" таборові часи і не забувають своїх диригентів, які віддали немало часу і серця для загальної справи.

Св. п. Андрій Музика

Не все в таборовому житті було світле. Слід тут згадати про один трагічний випадок, який панству Музикам приніс велике горе. Наш табір знаходився тоді в невеликій місцевості Ґоденау, що розташована при залізничому шляху Ганновер - Ґеттінген. Терен біля Ґоденау легкогористий. Будинки, в яких мешкали таборяни, були розташовані у підніжжі невеликої гори. З надер цієї й інших гір німці видобували колись сіль. У воєнний час використали вони залишені копальні для магазинів з боєприпасами, відповідно розбудувавши і укріпивши їх. Тунель був побудований аж до залізничої станції. Інший вхід до цих підземель, з великою масивною вежею, знаходився недалеко табору.

Як відомо, західні альянти зараз по війні обезвладнювали Німеччину, позбавляючи її, в першу чергу, важкої індустрії. Багато фабричного устаткування було тоді розмонтовано і вивезено. Ґоденавські німці не хотіли віддати альянтам тих воєнних припасів, які знаходилися у цих підземних сховищах біля табору. Всі ці припаси висаджено в повітря. Наступила страшна експльозія. На щастя вся ця розривна сила була здавлена у підземеллі, і тиск повітря, що продіставався з вежі, не мав уже великої нищівної сили. Великих жертв у людях не було. Було кілька осіб покалічених і поранених. Найбільшого поранення зазнала єдина дитина Музиків — хлопчик Богдан. Цього поранення він не переніс. Смерть єдиної дитини вкрила печаллю мабуть все дальше життя п-ва Музиків. Згаданий вибух стався 28 жовтня 1947 року.

На початку 1948 року родина Музиків виїхала до Англії. Мій зв'язок з ними не переривався. Піддержували ми його кореспонденційним шляхом. Кілька років тому вони приїжджали до ЗСА на відвідини. Загостили й до Баффало, при цій нагоді мав я приємність побачитися з ними після довгої перерви. Недовго після того вони почали робити старання про приїзд до ЗСА на стале перебування. Дозвіл на приїзд вони дістали і поселилися спочатку в Дітройті, а згодом переїхали до Бостону, де Андрій Музика знайшов місце для вічного спочинку.

Михайло Лоза

До Москви через Київ

Вже тепер не трудно спостерегти, що багато західніх коментаторів і журналістів розглядають надходяче 1000-ліття християнства в Київській Русі як святкування ювілею російського християнства. Совєтський уряд дав швидку й повну підтримку Російській Православній Церкві в Совєтському Союзі для пропагування такої якраз інтерпретації.

Знову ж українці в діяспорі не виявили ще і досі значніших старань, щоб видати бодай кілька наукових, як теж і популярних публікацій, які б вказували на історичну тяглість між Київською Руссю і Україною аж до теперішніх днів, які б насвітлили слушні права Української Православної та Української Католицької Церков на їхні християнські багатовікові традиції, початки яких сягають давнини Володимирового Києва.

Зарисовується, на щастя, чимраз конкретніше гарвардський плян відзначування нашого християнського тисячоліття з приготуванням цілого ряду відповідних публікацій.

Добре, що нав'язано ділові зв'язки для ведення дослідів з Кестон коледжом у Великій Британії, який видає періодичний журнал „Релігія у комуністичних країнах". В недавньому числі того журналу (зима 1983 р.), крім статтей на тему сучасного стану Української Православної Церкви (проф. Ф. Сисин), як і переслідувань Української Православної Церкви (Іван Гвать), надруковано чимало документів-листів від віруючих людей в Україні і редакційну статтю, в якій обговорюється поневолення та московське насилля над українськими Церквами.

Перших сто примірників того числа журналу, що їх закупив ФКУ, вже розійшлись. Одначе цими днями одержано додатково 50 примірників. Бажаючим набути це видання (ціна 5 дол.), треба спрямувати замовлення на адресу: Ukrainian Studies Fund, Harvard University, 1583 Massachusetts Ave. Cambridge, Mass. 02138.

Головна Екзекутива ФКУ робить одночасно старання, щоб встановити в Кестон коледжі позицію наукового співробітника в пов'язанні з УНІГУ, спеціяльно для дослідів і готування публікацій про українське релігійне життя в поневоленій Україні.

ФКУ

УКРАЇНСЬКИЙ СТУДЕНТСЬКИЙ КОМІТЕТ „ДАХАВ" (УСКД) ПРИ ФУНДАЦІЇ УВУ

Студентський Комітет „Дахав" щиро вдячний українській спільноті за численні листи і вияви підтримки, за поради і корисні інформації, за надіслані матеріяли і щедрі пожертви на працю Комітету.

Ваша моральна допомога уможливила нам вислати делегацію до Брусели, щоб особисто відбути зустріч з президентом Інтернаціонального Дахавського Комітету (ІДК) і передати йому наші загально національні вимоги, зібрати частину доказового матеріялу - документації; фінансувати пропам'ятну таблицю і почати складання картотеки українських політичних в'язнів кацету Дахав. (докладніше про працю комітету дивись „Вісті ч. 3" в українській пресі).

Ми щиро дякуємо зорганізованій і жертвенній українській спільноті міста Дітройту за їх фінансову щедру допомогу. Щиро дякуємо українській Щадниці „Певність" в Чикаґо; Кредитовій Кооперативі в Пассейку; родинам: Ярослава і Олі Дужих, Степана і Анни Феденків, Антона і Віри Шумейків.

Ми вдячні учасникам минулорічної поїздки „Стежками Батьків по Европі", за їх працю для загального добра, а зокрема за допомогу при збиранні фондів на ведення праці. (Уляна Юрків, - Дітройт, Надія Козак - Міннеаполіс, Юрко Обаранець, - Ню Джерзі, Марта Кузьма, - Ню Джерзі, мґр Оксана Павник, голова Відділу СУА в Клівленді).

Подаємо українській громаді перший список жертводавців на працю Українського Студентського Комітету „Дахав" при Фундації УВУ:

вересень 1983 - лютий 1984

Український Культурний Центр в Дітройті 1,000.00, Дужий, Ярослав і Оля 500.00 Феденко, Стефан і Анна 500.00, Українська Щадниця „Певність" в Чикаґо 350.00 Шумейко, Антін і Віра 300.00, Українська Федеральна Кредитова Кооператива „Самопоміч" в Пассейку Н. Дж. 250.00 Витвицька, Параскевія **200.00**, Українська Православна Кредитова Кооператива в Н.Й. **200.00**, Українська Федеральна Кредитова Кооператива „Самопоміч" в Н.Й. **200.00**, Гуменюк Ігор, **150.00** Кузьмин, Марта **105.00** (збіркова листа).

По 100.00 Зложили: Вівчар, Іван; д-р Войтович, Стефан і Олена; д-р Ґаларник, Ігор; Дацків, Орест і Орися; Коваль, Микола; Кредитова Спілка св. Йосафата, Торонто Канада; Криницький, Богдан і Тетяна; о. Маркевич, Юрій; Несторович, Л.Б.; Об'єднана Українська Кредитова Спілка Гамільтону; **Об'єднання Українців Католиків в Америці „Провидіння" ОЖ ОЧСУ Відділ в Дітройті; Сестрицтво Покрова Пресвятої Богородиці при церкві Свв Володимира і Ольги в Чікаґо; СУА Відділ ч. 63 в Дітройті; Товариство Св Йосафата н. 7530 в Вашінґтоні; Українська Кредитова Кооператива „Будучність" в Торонто; Українська Кредитова Спілка в Торонто; Українська Федеральна Кредитова Кооператива „Самопоміч" в Джерзі Сіті, Н. Дж.; д-р Худьо, Богдан і Богданна; д-р Ценко, Микола Мицко, Ярослав - Англія$73.74; Петришин, Володимир і Олена 70.00**

По 50.00 зложили: Біловус, Володимир і Ірена; Бородайко, Богдан; Зацухний, Микола і Оля; Дідуник, Г.Т.; Іваницький, Роман і Лєна; Гриньків, Володимир і Оля; Кредитова Кооператива Північного Вінніпеґу; Мороз, Петро; Никифорук, Юрій; Гуменюк Ігор; ООЧСУ в Дітройті Від. ч. 10; Петренко, Василь (Німеччина); Рогатинський, Н.О.; Романишин, Ярослав і Тетяна; Савчак, Мирослав; Сердюк, Василь і Людмила; д-р Стефанів, Михайло і Марія; Товариство Українських Інженерів в Америці; Українська Кредитова Кооператива „Будучність" в Дітройті; Українська Кредитова Спілка „Канґари"; Українська Федеральна Кредитова Кооператива „Самопоміч" в Рочестер Н. Й.; Українське Допомогове Товариство „Будучність" в Дітройті; Український Народний Союз Від. ч. 336 в Клівленді; Козак, Надія (збіркова листа) Міннеаліс **45.00**; Кузик, Микола **40.00**; Логола, Іван **40.00** Сидір, Ярослав **40.00**

По 30.00 зложили: Гадзевич, Іван; Козак, Дарія; Німилович, Дмитро; Озарків, Григорій; ОУЖ ім. Кн. Ольги (Англія); Сімянцев, Валентин і Олександра; Сушко, Володимир і Ольга; Юрків, З.Ю.;

По 25.00 зложили: Білі, Володимир і Олександра; Боднарський, Зенон і Марія; д-р. Бровінс, В.; Бучинський, Петро і Марія; д-р. Вірщук, Володимир; Галін-Блох, Марія; Головачук, Іван і Юлія; Гупей, Йосиф і Зеновія; д-р Джуль П; Клим, Ярослав; Кобилянський, А.; Коваль, Василь; д-р Козак, Михайло; Костюк, Іван Роман і Галина з Трентону; Козак, Ярослав і Калина; Кредитова Спілка „Віра" в Вінніпеґ; Кузик, Дарія; Лямпіка, Любомир і Марія; Маркевич, Володимир; Мартиненко, Михайло; Наливайко, Евген і Мирослава; Нестеру, Ґералд; **ООСЧ в Ютика Н.Й. Відділ 37 Обаранець, Евген і Леся; Обаранець, Мирон; Оліник, Федір; Островський, Володимир;** Петришин, Володимир; д-р. Попадюк, Петро; Прокоп, Б. Р.; **д-р Савчук, В.; Склепович, Олег і Елсі; Татарський, Олександер; Хархаліс, Марія, Український Народний Союз Відд. 488 Арізона; Цегельська, Любов; мґр Шпонтак, Михайло і Віра; д-р Юркевич, Евстахій, Юрків С.Л.**

По 20.00 зложили: Бабій, Іван, д-р. Бережницький, Юрій і Стефанія; Вертипорох, Юлія; Витанович, Дарія; д-р. Гренчишин, Стефан; Гоголь, Іван; д-р Дорощак, Іван, Зубаль, М.; Гомік, Іван і Анна; Івасютяк; Єднака, Люба; ред. Ільницький, Роман; Дзедзик, Андрій і Ірена; Самбірські, Степан і Леся; Демчук, Іван і Ольга; Кордуба, А.П.; Крук, Богдан і Мирослава; Ласка, О.И.; д-р. Лисяк, Роман; Новаківський, М.; Пітик, Володимир; Сідлярчук, Степан; Н.Л. Шарльоте, Н.К.; Федурчак, Іван; Цьонка, Роман;

По 15.00 зложили: Бен, Тереса; Галенда, С. (Канада); Стадник, І. (Англія); Пепюк, Володимир;

По 10.00 зложили: д-р. Андрушків, Осип; Антоняк, С.К.; Бабій, Я.; **Бачинський, Юліян, Оксана Марія;** Бойчук, Стефан; Волощук, М.; Дебайло, Володимир; Держко, Евстахій і **Ірена Домбчевський, Роман і Люба;** Ґула, Петро; Зубаль, Стефан і Марія; **Казанівська, Я.**; Коваль, А.Б.; Степовий, Константин, Ткач, Павло і Параскевія; Кузишин, Богдан і Оксана; Мацьків, Т. Монастирський, Юліян і Стефанія; д-р. Осінчук, Роман і Лідія; д-р. Павлишин, Юліян; Панків, Стефан; Послушна, Емма; Поліщук, Стефан; Репета, Р.; Питльований, Володимир; Ровенчук, Ю.; Середа, Михайло і Олеся; Сікора, Василь; Сливка, Т. д-р. Фаріонів, Дмитро; д-р Федорів, Петро; Царик, Софія; Царик, Теодор; мґр. Янкевич, Осип; Яросевич, Лідія; Грабець, Роман і Марія **8.00**;

По 5.00 зложили: Бартошик, Марійон; Беневич, Мирослава; Березюк, С.; Блажкевич, Т.; Богай, О.; Вітковський, Тамара; Войтович, Богдан; Гевко, Олена; Григорчук, Марія; Дужа, Т.; д-р. Крупа, Теодозій і Любомира; Семенець, Михайло В.; Сербин, Роман; Паславський, Христина; Туркевич, Роман; Футяк, П.; Шавронська, А.; Роговський, Мирослав **3.00**; Вовк, А. **2.00**; Федчишин, О. **2.00** Цісарук, М. **2.00**

Дахав: Клівленд о. мґср Федорович, Михайло **50.00**

По 10.00 зложили: Базарко, Володимир і Лідія; Байко, Петро; Говикович, Ярослав і Дарія; Ікавий, Йосиф; Кравчук, Ярослав; Мартинюк, Олена; Павлишин, Дмитро д-р.; мґр. Павник, Оксана; Ш. Іван; Дрозд, С. **6.00**; д-р. Палажій, Радійон і Орися **6.00**

По 5.00 зложили: Басалик, Петро і Дарія; Боднарук, Роман і Іванна; Вільшанський, Андрій; Возняк, Володимир; Демянчук, Богдан; Дідич, Михайло; Єзерський, Зиновій, Задойний, Максим; Ільчишин, Василь; Комарницький, Григорій; Кріслатий, Семен; д-р Кривяк, Ярослав; Ліщинецький, Василь; Мельник, Василь; Оленчук, Я.; Павник, Дарія; Павник, Іван; Панків, Оля; Панас, Іван; Підгірний, Іван, Романів, Сивий, Стефан; Теслюк, Мирослава; Тимків, Стефан; Хома, Стефанія; Чопський, Леся; Чопський, Михайло; Янчич, А.; Яцинич, Евгенія;

Пожертви дрібними — 90.00 дол.

Нам прикро за наше постійне національне спізнюванню в так важливих справах, напр; **щойно у 50-ліття штучного голоду і мільйонових жертв громада почала серйозно збирати матеріяли для наукових праць. 40-років** від закінчення 2-ої світової війни надходить, - в нас **брак національного обліку** наших мільйонових **втрат** не тільки в гітлерівських млинах смерти, **чи під час окупації,** але і на інших фронтах того страшного **десятиліття.**

35- років минуло від страшного **польського ґеноциду** і **ліквідації** зеленої **Лемківщини** і тут знову подібна ситуація. Цілковитий брак документального опрацювання тих часів.

Все це чекає своїх літописців і оборонців, а час невпинно біжить і забирає ще залишки живих свідків того страшного лихоліття.

Чи може бути сьогодні в нашій діяспорі щось важливіше як збережння світлої пам'яти наших предків, їх боротьби, жертв і терпіння.

Багато праці, молодих рук, часу і грошей потрібно, щоб успішно закінчити давно занедбаний національний обов'язок супроти наших братів і сестер, жертв нацистівського терору.

Тому звертаємось до української громади, і кожної української людини зокрема в діяспорі сущої з гарячим проханням допомогти нам морально, матеріяльно і фінансово. Більшість із наших фінансів буде іти на збирання документації, досліди і публікації.

Український Студентський Комітет „Дахав", складається в основному з учасників студійної поїздки 1983 р. „Стежками Батьків по Европі" (СБЕ), яку щорічно спонзорує Фундація УВУ. Комітет є частиною її діяльности, тому й **пожертви на Дахавський Фонд можна відтягати від податку.**

Чеки слід виставляти на „UFUF Dachau Fund" і висилати на адресу Комітету: S.B.E. Ukrainian Students Dachau Committee, 203 Second Ave, New York, N. Y. 10003.

Український Студентський Комітет „Дахав"

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ПІСЛЯ СМЕРТИ
ПОЕТА, ПИСЬМЕННИКА І ЖУРНАЛІСТА

бл. п.
ІВАНА СМОЛІЯ

буде відправлена

ПАНАХИДА

в неділю, 8-го квітня 1984 р., після Святої Літургії, о год. 12-ій дня, в українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя в Ньюарку, Н. Дж.

З'єднаймося в молитвах за спокій душі Покійного.

УПРАВА УСВТ-ва „ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ"
ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО БРАТСЬКОГО СОЮЗУ в НЮ ДЖЕРЗІ
ДРУЗІ з ПЕРЕМИШЛЯ

В глибокому смутку повідомляємо
Родину, Приятелів і Знайомих,
що в неділю, 1-го квітня 1984 р. упокоївся в Бозі
у Сомерсет шпиталі,
наш Дорогий ТАТО, ДІДО І ПРАДІД

бл. п.
АНТІН ЗАРИЦЬКИЙ

народжений 10-го квітня 1897 р. в Кам'янці Подільськім, Україна.

ПАНАХИДА у вівторок, 3-го квітня 1984 р. в похоронному заведенні Conroy Funeral Home, **о год. 7-9 веч.,** 21 E. 2nd Street, S. Bound Brook, N.J.

ПОХОРОН — в середу, 4 квітня 1984 р., о год. 11-ій перед полуднем в церкві св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж., на місцевому цвинтарі.

Горем прибиті:
2 доньки — СОНЯ І НАДЯ з чоловіками
син — ІВАН
2 внуки
2 правнуки

У глибокому смутку повідомляємо
Рідних, Приятелів і Знайомих,
що 30-го березня 1984 р. в Баффало, Н. Й.
відійшов у Вічність на 92-му році життя,
уродженець Пліхова, Зах. Україна

сл. п.
АНДРІЙ МОРОЗ

учасник Визвольних Змагань 1914-1920 років, старшина Українських Січових Стрільців, співосновник оркестри УСС, артист-актор і співак Українського Театру у Львові 1921-23 роках, організатор, основник, диригент і режисер багатьох церковних і світських хорів і аматорських театрів по селах і містах Бережанського, Зборівського і Перемишлянського повітів, співосновник хору „Думка" в Ню Йорку, організатор і диригент хору в Філядельфії і хорів СУМА в Баффало, Н. Й.

ПАНАХИДИ за спокій душі Покійного відправлено в суботу, 31-го березня і в неділю, 1-го квітня, а ПОХОРОН відбувся в понеділок, 2-го квітня 1984 р. з церкви св. Миколая на цвинтар Кальварії в Баффало, Н. Й.

В глибокому болі:
брат — МИХАЙЛО з дружиною ІРИНОЮ
і сином ІГОРЕМ
братанки:
БОГДАН з дружиною КАТРУСЕЮ
і сином ІГОРЕМ з дружиною ХРИСТЕЮ
і дітьми: УЛЯНОЮ, СТРЕФАНОМ
і АНДРІЯНОЮ
ІЛЬКО з родиною в Англії
ІВАСЬ з родиною
і дальша Родина в ЗСА, Англії і Україні

Структурні...

(Продовження зі стор. 2)

них елементів у суспільних стосунках, які можна змінювати, додавати, відкидати, обмежувати чи поправляти, на це, щоб організація могла краще функціонувати й служити потребам людини. Людина в організації є елементом вищого порядку, і її не можна викидати, поправляти, змінювати або обмежувати; організація з її програмами й параграфами має служити людині, а не навпаки. І тому дивно стає, коли діється навпаки, а це в українських стосунках приблизно, щоденне явище.

Надмірне прив'язання до старих (і життям не виправданих) норм, консервативність і заскорузлість у думках і поглядах виключають поступ і заперечують розвиток; у результаті це стає угробленням здорового життя, не зважаючи на те, що в ньому беруть участь високоінтелігентні одиниці. Ритуальне віддавання респекту формі і незаінтересування змістом дали у висліді віру у вимріяну єдність, і її суспільство щиро прагне. Одначе в лідерів громади не знайшлося моральної сили і відповідальности, щоб вкінці здати звіт громаді про те чому єдности немає. Прив'язання до старих невиправданих норм праці стало вже ознакою патріотизму й передається в наступні генерації діячів. Політично свідомі молоді люди тупіють в такому середовищі, не можуть виявити свого стилю, ані додати щось нове до спорожнявілих фундаментів організованого життя. Вони „ідуть слідами батьків", як можна було запримітити на IV Конгресі СКВУ. Це дуже шляхетна девіза, але не визбутися молодим інтелігентам „батьківського" групового отупіння — це національний скандал. Внаслідок такого застою існує постійна відсутність здорових ініціятив і пошуків за поліпшенням системи. (IV СКВУ дав багато доказів і на це).

Перспектива спільної і узгідненої праці двох крил громади, яка вже тепер стає реальною і технічно оформлюється, вимагає поважного трактування і здорової аналізи. Це нове для багатьох, і спільні кроки в початках такої кооперації можуть принести багато труднощів критики, незадоволень, а може й перешкод, головно тому, щоб не було двох централь, а лиш одна „єдність". Але це мусить стати цією першою спробою до влаштування громадського правопорядку, особливо тому, що альтернативи до неї ніхто не дає.

(Продовження буде)

Українська...

Закінчення зі ст. 5.

працю взагалі і досягнення в ділянці дослідів українського жіночого руху зокрема. Явно зворушена цим признанням М. Богачевська почала свою доповідь зверненням до публіки: „Не мені говорити вам про героїзм — це вас я хотіла б *послухати*". Доповідачка говорила про героїзм, як символ і явище в загальному; далі зупинилась над різними його видами, доводячи прикладами з минулого і сучасного про значення героїчної постави української жінки в житті народу.

Приємно відзначити, що мистецьку програму вечора перебрала молодша генерація. Вдалою і до теми була деклямація „Марш героїнь Кінгіру" Алли Коссовської у виконанні Дарії Павник, членки 8-го Відділу СУА.

Молодий піяніст Борис Садовський виступив з власною композицією „Св. Юрій в боротьбі із змією", виконуючи твір з темпераментною бравурністю і динамізмом, чим відобрзив боротьбу двох сил.

Молодий, але вже досвідчений бандурист, член капелі ім. Т. Шевченка Микола Дейчаківський виконав „Думу про вдову і трьох синів", „Думу про Петлюру", музика Г. Китастого і вкінці власну композицію „Пісню про 500" на слова Степанії Гурко. Без зайвого патосу, але з глибоким почуттям, безпосередністю та теплотою музикального вислову прозвучав його приємний спів-речитатив, характерний переспіву дум.

Такі виступи молодих талантів являються відрадним явищем в житті української еміграції та переконують про живучість української культури.

Спільним відспіванням національного українського гимну закінчено це свято, яким, у поєднанні з Богослужбами в усіх українських церквах, належно і гідно відзначено українську жінку та її вклад в історію народу.

Неоніля Винярська

ОПИНИВШИСЬ ПЕРЕД зростаючими довготривалими протестами сікхів, які вимагають більше національних і релігійних прав, центральний уряд Індії повідомив, що він внесе певну поправку до конституції, щоб признати сікхізм як окрему релігію. Рішення уряду було проголошене в суботу, 31-го березня. Лідери сікхів прийняли його з задоволенням і відкликали всі протести, назначені на понеділок, а також назвали рішення уряду „великою перемогою".

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР Джордж Шулц відкинув всякі спекуляції про зміну політики в Центральній Америці і можливість цілковитого відтягнення американських військових частин чи дорадників. Він заявив, що ЗСА є на правильній дорозі і тому немає змислу міняти дотеперішню політику, бо загроза комунізму в Центральній Америці все ще існує. Шулц виступив зараз після поширеної інформації про те, що Гондурас замінив трьох своїх генералів на найвищих постах, а ген. Ґуставо Альвареза Мартінеза примусили покинути країну і виїхати до Коста Ріки. Альварез був великим приятелем ЗСА і промотором американської військової присутности в Гондурасі та прихильником антикомуністичних повстанців в Нікараґуа яким він допомагав всякими способами. Як відомо, один з демократичних кандидатів на президента, сенатор Ґері Ґарт, пропонував відтягнути негайно усі збройні сили з Центральної Америки і Шулц, покликаючись на заяву Ґарта, назвав такий заклик нерозумним і нерозсудливим.

УРЯДОВІ РЕЧНИКИ в Білому Домі і Державному департаменті побоюються, що в Ель Сальвадорі громадянська війна може поширитись також на антикомуністичні організації, зокрема на соціяльних демократів і правих, що їх очолює неуспішний кандидат на президента і правдоподібно керівник так званих бриґад смерти Роберто д'Абуїссон. Напруження між цими двома групами почало наростати після того, як в суботу, 31-го березня, невідомі вбивці застрелили приятеля Р. д'Абуїссона 58-річного Рафаеля Гасбуна, який під час перевиборів сповняв ролю головного дорадника правого огрупування. Кажуть, що атентат на Гасбуна виконали ліві групи, правдоподібно марксисти.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ЮЛІЯ ШУРИН, член УНС Відд. 417-го Т-ва „Співпраця" в Джефферсонвіллі, Інд., померла 3-го січня 1984 року на 93-му році життя. Нар. 1891 року в Тишовце, Польща. Членом УНС стала 1950 року. Залишила в смутку сина Олега, сестру Марію Копитов і двох внуків. Похорон відбувся 5-го січня 1984 року на цвинтарі Кейв Гилл в Луївіллі, Кентакі.

Вічна Їй Пам'ять!
Ілько Цибрівський, секр.

СТЕФАН ГУРНЯК, член УНС Відд. 146-го ім. Івана Франка в Воррен Мич., помер 15-го січня 1984 року на 63-му році життя. Нар. 1920 року в Дітройті, Миш. Членом УНС став 1938 року. Залишив у смутку сестер Марію Глонек, Гелен Ґаврик, і брата Теодора. Похорон відбувся 19-го січня 1984 на цвинтарі Мт. Олівет в Дітройті, Миш.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар.

АННА ГРИНЧИШИН, член УНС Відд. 125-го в Чикаго, Ілл., померла 14-го вересня 1983 року на 73-му році життя. Нар. 1-го вересня 1911 року в Чикаго, Ілл. Членом УНС стала 1933 року. Залишила в смутку доньку Ярославу Попадюк з чоловіком Андрієм і внуками Марком і Танею. Похорон відбувся 19-го вересня 1983 року на цвинтарі св. о. Миколая в Чикаго, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!
Ґльорія Пашен, секр.

ПОПРАВКА В ПРИВІТАННІ

У тексті привітання президента Роналда Реґена Патріярхові Йосифові, поміщеному на першій сторінці „Свободи" (ч. 62 з вівтірка, 3-го квітня), друге речення має бути: „Ви були упродовж років не тільки героєм для всіх, але й могутнім символом для всіх свободолюбних народів".

Ред.

СИМЕОН ІВАНКІВ, член УНС Відд. 106-го ім. св. Миколая в Чикаго, Ілл., помер 20-го січня 1984 року на 92-му році життя. Нар. 5-го жовтня 1890 року в Західній Україні. Членом УНС став 1952 року. Залишив у смутку дружину Марію, сина Євгена, внуків Нестора і Надію. Похорон відбувся 23-го січня 1984 року на цвинтарі св. Миколая в Парк Ридж, Чикаго.

Вічна Йому Пам'ять!
Управа Відділу

ІВАН ЯКІВ ТАТАРЧУК, член УНС Відд. 22-го Т-ва „Доброї Волі" в Чикаго, Ілл., помер 22-го січня 1984 року на 65-му році життя. Нар. 19-го лютого 1919 року в Чикаго. Членом УНС став 1937 року. Залишив у смутку дружину Климентину, синів — д-ра Терренса Татарчука і д-ра Бруса Татарчука, брата Миколу, сестру Анну Реміпець, троє внуків і дальшу родину. Похорон відбувся 26-го січня 1984 року на цвинтарі Санрайз Меморіял Ґарденс в Маскеґан, Миш.

Вічна Йому Пам'ять!
Олена Олек, секр.

ЕМІЛІЯ МЕДВЕЦЬКА, член УНС Відд. 35-го Т-ва „Єдність" в Чикаго, Ілл., померла 26-го січня 1984 року на 60-му році життя. Нар. 1924 року в Чикаго. Членом УНС стала в 1948 році. Залишила в смутку доньку Марту і сина Мирона з родинами. Похорон відбувся 28-го січня 1984 року на цвинтарі св. Миколая в Чикаго, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!
Управа.

КАТЕРИНА ПЛЕКАН, член УНС Відд. 316-го в Рочестері, Н.Й., померла 29-го січня 1984 року на 88-му році життя. Нар. 1894 року в Путятинцях, повіт Рогатин, Зах. Україна. Членом УНС стала 1923 року. Залишила в смутку сина Івана, дочку Стеллу Гашан. Похорон відбувся 1-го лютого 1984 року на цвинтарі св. Гробу в Рочестері, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!
Управа

ОЛЬГА ЗОЛОТНІКОВ, член УНС Відд. 458-го ім. Симона Петлюри в Гамилтоні, Онт., померла 31-го січня 1984 року на 82-му році життя. Нар. 1903 року в Камінці Подільському. Членом УНС стала в 1945 році. Залишила в смутку дочку Лідію Бойко. Похорон відбувся на цвинтарі Вудленд в Гамілтоні, Онт.

Вічна Їй Пам'ять!
Секретар.

НЕЛЛІ КОЗЛОВ, член УНС Відд. 125-го в Чикаго, Ілл., померла 6-го лютого 1984 року на 81-му році життя. Нар. 26-го червня 1902 року в Україні. Членом УНС стала 1941 року. Залишила в смутку сина Едварда і доньку Ольгу Борднер. Похорон відбувся 8-го лютого 1984 року на цвинтарі Мавнт Ґовп в Чикаго, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!
Ґльорія Пашен, секр.

МИХАЙЛО МЕЛЬНИЧИН, член УНС Відд. 108-го ім. Св. Духа в Лейквуді, Огайо, помер 12-го лютого 1984 року на 58-му році життя. Нар. 17-го серпня 1925 року в Лейквуді. Членом УНС став в 1942 році. Залишив у смутку дружину Вініфред, синів Михайла і Мартина, батьків Михайла і Анну, сестер, Анну Волтер і Марію Заяць. Похорон відбувся 14-го лютого 1984 року на цвинтарі Бруклин Гайтс в Клівленді, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!
М. Коваль, секр.

СОФІЯ ПЕЛЕНСЬКА, член УНС Відд. 27-го Т-ва „Орлик" в Нюарку, Н.Дж., померла 11-го лютого 1984 року на 86-му році життя. Нар. 3-го квітня 1898 року в Станиславові, Україна. Членом УНС стала в 1951 році. Залишила в смутку доньку Лідію Паславську з мужем Богданом і троє внуків. Похорон відбувся 14-го лютого 1984 року на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Їй Пам'ять!
Секретар.

КАТЕРИНА БАБАК, член УНС Відд. 266-го ім. Івана Франка в Амстердамі, Н.Й., померла 24-го лютого 1984 на 89-му році життя. Нар. 1894 року в селі Костинів — Перемишляни — Україна. Членом УНС стала 1923 року. Залишила у смутку дочок: Марію Лоренс і Ольгу Едвардс; 12 внуків і 7 правнуків та ближчу і дальшу родину в Америці і в Україні. Похорон відбувся 27-го лютого 1984 року на цвинтарі Святої Марії в Форт Джансон, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!
Володимир Варшона, секр.

ЕВГЕНІЯ ГОЛОВАТА, член УНС Відд. 146-го ім. Івана Франка в Воррен, Миш., померла 17-го січня 1984 року на 63-му році життя. Нар. 1920 року в Гемтремку, Миш. Залишила в смутку мужа Володимира, синів Ярослава, Михайла і Данила; дві сестри Олю і Марусю та ближчу і дальшу родину. Членом УНС стала 1938 року Похорон відбувся 21-го січня 1984 року на цвинтарі Св. Воскресіння в Мт. Кленменс, Миш.

Вічна Їй Пам'ять!
Г. Корбяк, секр.

СОФІЯ НАГІРНА ЛЕВ, член УНС Відд. 457-го Т-ва „Культура" в Ню Йорку, Н.Й., померла 17-го січня 1984 року на 88-му році життя. Нар 1896 року у Львові. Членом УНС стала 1950 року. Залишила в смутку мужа Василя, доньку Асю Цісик, сина Василя, мол., невістку Оксану, внуків Марусю Цісик і Бруса Мерлей, Квітку Цісик і Едварда Ракович, Христину, Олесю, Руту й Маю Лев, правнучки Лесю і Сементу та дальшу родину. Похорон відбувся 21-го січня 1984 року на цвинтарі Пресвятої Богородиці на Факс Чейсі у Філядельфії, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Олена Кіляр, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 8-го КВІТНЯ 1984 р.

Асторія, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. Миколая — 5-ий Відд., о год. 5-ій по пол. в церковному приміщенні, 37-09 31-ша Авеню в Асторії. На порядку нарад: звіти Управи та полагодження різних відділових справ. Просимо прийти і вирівняти чл. залеглості. — В. Левенець, голова, М. Хоманчук, секретар.

НЕДІЛЯ, 15-го КВІТНЯ 1984 р.

Рочестер, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. Йосафата 217-ий Відд., о год. 2-ій по пол., в залі церкви св. Йосафата, зі звичайним порядком нарад. Опісля буде обговорення справи 75-ліття Ювілею Т-ва. Вкладки можна вплачувати вже від 1:30 по пол. в тім самім приміщенні. Просимо чл. прибути. Ст. Васьків, предс., Ст. Приймак, фін. секр., Ст. Мартинюк, касир.